

PRIRUČNIK

ZA RAD BIRAČKIH ODBORA U BOSNI I HERCEGOVINI

OPĆI IZBORI 2014.

PRIRUČNIK
ZA RAD BIRAČKIH ODBORA
U BOSNI I HERCEGOVINI
OPĆI IZBORI 2014.

Sarajevo, 2014.

PRIRUČNIK ZA RAD BIRAČKIH ODBORA U BOSNI I HERCEGOVINI – OPĆI IZBORI 2014.

Nakladnik: Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine, Danijela Ozme br. 7, 71000 Sarajevo,
tel. 033/251 300, faks: 033/251 329, e-mail: info@izbori.ba, web site: www.izbori.ba

Za nakladnika: Stjepan Mikić, predsjednik

**Priručnik pripremili: Dr. Suad Arnautović
Stjepan Mikić
Branko Petrić**

Suradnici:

**Mustafa Laković, koordinator za rad sa IP u Tajništvu SIP-a BiH
Veljko Petrović, koordinator za rad sa IP u Tajništvu SIP-a BiH**

DTP: Dejan Ćurić

Tisak: GrafoMark, Laktaši
Za tiskarnicu: Svetozar Čerketa
Tiraž: 14 000

CIP – Katalogizacija u publikaciji Nacionalna i univerzitetska biblioteka Bosne i Hercegovine, Sarajevo
342.8(497.6)(035)

Priručnik za rad biračkih odbora u Bosni i Hercegovini : opći izbori 2014./(priručnik pripremili Suad Arnautović, Stjepan Mikić, Branko Petrić). Sarajevo : Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine, 2014. – 54 str. : ilustr.; 30 cm

Tekst na hrv. jeziku

ISBN 978-9958-555-18-3
1. Arnautović, Suad
COBISS.BH-ID 21455878

Na temelju zaključka Središnjega izbornoga povjerenstva Bosne i Hercegovine sa 37. sjednice SIP-a BiH od 31. 7. 2014. godine, ovaj priručnik je odobren za korištenje od strane izborne administracije Bosne i Hercegovine na Općim izborima 2014.

Ovaj priručnik je publiciran zahvaljujući financijskim sredstvima Vijeća Evrope. Stajališta izražena u Priručniku ni na koji način ne odražavaju službeni stav Vijeća Evrope.

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Priručnik se distribuira besplatno!

Priručnik je, u cjelini ili u pojedinim njegovim dijelovima, zabranjeno umnožavati i distribuirati bez odobrenja Središnjega izbornoga povjerenstva Bosne i Hercegovine!

SADRŽAJ

PREDGOVOR	stranica 4
------------------------	------------

DIO PRVI

I. TIJELA ZA PROVEDBU IZBORA/BIRAČKI ODBOR

1. Odgovornost i uloga biračkih odbora.....	stranica 6
2. Dužnosti i odgovornosti članova biračkoga odbora u procesu glasanja.....	stranica 6
3. Zapisnik o radu biračkoga odbora.....	stranica 8

DIO DRUGI

II. PROMATRAČI

1.1. Uvodne napomene.....	stranica 10
1.2. Pristup promatrača biračkome mjestu.....	stranica 10
1.3. Podnošenje primjedbi promatrača na rad biračkoga odbora.....	stranica 10
1.4. Udaljavanje promatrača s biračkoga mjesta.....	stranica 11
1.5. Izgled iskaznica akreditiranih promatrača.....	stranica 11

DIO TREĆI

III. BIRAČKO MJESTO

1. Obilježja i osiguranje prostora na biračkome mjestu.....	stranica 14
2. Uređenje ulaza i unutarnjeg prostora biračkoga mjesta.....	stranica 15

IV-a. REDOVITO BIRAČKO MJESTO

1. Dan uoči izbora.....	stranica 18
2. Prije otvaranja biračkoga mjesta.....	stranica 19
3. Otvaranje biračkoga mjesta.....	stranica 19
4. Procedure glasanja.....	stranica 20
5. Zatvaranje biračkoga mjesta.....	stranica 22
6. Popunjavanje obrasca za brojno stanje i pakiranje neiskorištenih i oštećenih glasačkih listića.....	stranica 23

IV-b. BROJANJE GLASAČKIH LISTIĆA

7. Redoslijed brojanja glasačkih listića.....	stranica 24
8. Glasački listići.....	stranica 25
9. Radnje prije brojanja glasačkih listića.....	stranica 27
10. Brojanje glasačkih listića – većinski glas.....	stranica 28
11. Brojanje glasačkih listića – otvorena lista.....	stranica 30

V. BIRAČKO MJESTO ZA GLASOVANJE U ODSUSTVU

1. Procedure glasanja, brojanja kuverata, evidentiranja podataka u Obrascu BS i Zapisniku o radu BO.....	stranica 36
--	-------------

VI. BIRAČKO MJESTO ZA GLASOVANJE NEPOTVRĐENIM GLASAČKIM LISTIĆIMA

1. Procedure glasanja, brojanja kuverata, evidentiranja podataka u Obrascu BS i Zapisniku o radu BO.....	stranica 38
--	-------------

VII. MOBILNI TIM

1. Procedure glasanja, brojanja kuverata, evidentiranja podataka u Obrascu BS i Zapisniku o radu BO.....	stranica 41
--	-------------

DIO ČETVRTI

VIII. KAZNE NE ODREDBE

1. Sankcije iz Izbornoga zakona BiH.....	stranica 46
2. Zloupotreba biračkoga prava i izborna prijevara – Kazneni zakon BiH.....	stranica 46
5. Literatura.....	stranica 47

PRIVITAK

Sheme pakiranja izbornoga materijala.....	stranica 48
---	-------------

Poštovani članovi biračkih odbora!

Priručnik za rad biračkih odbora u Bosni i Hercegovini – OPĆI IZBORI 2014. predstavlja svojevrsni podsjetnik članovima biračkih odbora na dan izbora, koji će im pomoći da pravilno primijene zakonske i podzakonske propise koji reguliraju izborni proces. Osim toga, on će poslužiti i drugim sudionicima u izbornome procesu, posebno političkim strankama, neovisnim kandidatima, izbornim promatračima i medijima, radi boljeg razumijevanja izbornoga procesa na biračkome mjestu na dan izbora.

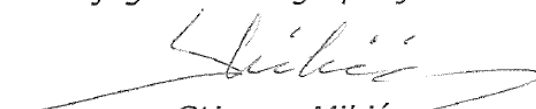
Izdavanje Priručnika, koji je pripremljeno i odobrilo Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine, doprinosi profesionalnom radu izborne administracije u Bosni i Hercegovini kako bi se volja birača odrazila na izborne rezultate utemeljene na načelima slobodnih, demokratskih i poštenih izbora. Želja nam je bila da Priručnik uradimo na što jednostavniji i pristupačniji način, uz uobičajeno objašnjenje svih ključnih koraka koji se poduzimaju u pojedinim fazama izbornoga procesa.

Objavljivanje Priručnika omogućilo je Vijeće Evrope koje nam je davalo potporu na ovome projektu, kao i na prethodnim lokalnim i općim izborima te im i ovim putem zahvaljujemo.

Sarajevo, kolovoza 2014. godine

Predsjednik

Središnjega izbornoga povjerenstva BiH

Stjepan Mikić

DIO PRVI

TIJELA ZA PROVEDBU IZBORA/ BIRAČKI ODBOR

I. TIJELA ZA PROVEDBU IZBORA/BIRAČKI ODBOR

Tijela za provedbu izbora su:

- Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine
- Entitetska/županijska izborna povjerenstva
- Gradska/općinska izborna povjerenstva i Izborno povjerenstvo Brčko Distrikta BiH
- Birački odbori – tijela za provođenje izbora koje imenuju gradska/općinska izborna povjerenstva za svake izbore, na temelju prijedloga ovjerenih političkih subjekata ili svojih evidencija o radu biračkih odbora sa ranijih izbora. Birački odbor je neovisan i nepristran u svome radu.

- Član biračkoga odbora neće sudjelovati u donošenju odluke kada taj član ili član njegove uže obitelji ima osobni ili financijski interes ili ako postoji drugi sukob interesa koji može dovesti u sumnju njegovu sposobnost da djeluje nepristrano. Članovima uže obitelji smatraju se: bračni drug, djeca i članovi kućanstva prema kojima član biračkoga odbora ima zakonsku obvezu izdržavanja.

1. ODGOVORNOST I ULOGA BIRAČKOGA ODBORA

1.1. Način rada biračkoga odbora

- a) Birački odbor rukovodi radom biračkoga mjesta, osigurava pravilnost i tajnost glasovanja i na redovitom biračkome mjestu evidentira rezultate glasovanja.
- b) Predsjednik biračkoga odbora rukovodi radom biračkoga odbora, osigurava da se proces glasovanja na biračkome mjestu odvija nesmetano.
- c) Birački odbori donose odluke natpolovičnom većinom od ukupnog broja članova.
- d) Predsjednik i članovi biračkoga odbora osiguravaju da akreditirani promatrači i birači ne koriste fotoaparate, kamere, mobitele ili druga sredstva kojima se može snimiti ili isporučiti zvučni, video ili tekstualni sadržaj na biračkome mjestu od momenta preuzimanja glasačkog listića pa do napuštanja biračkoga mjesta.
- e) Predsjednik, članovi biračkoga odbora i njihovi zamjenici, na biračkim mjestima gdje ti zamjenici sudjeluju u brojanju glasačkih listića, odgovorni su za ispravno brojanje glasačkih listića kao i ispravno pakiranje izbornoga materijala.

2. DUŽNOSTI I ODGOVORNOSTI ČLANOVA BIRAČKOGA ODBORA U PROCESU GLASOVANJA

2.1. Predsjednik biračkoga odbora:

- rukovodi radom biračkoga odbora i zajedno s članovima biračkoga odbora odgovara za zakonitost rada na biračkome mjestu, održava integritet procesa glasovanja, odnosno brojanja i održava mir i red na biračkome mjestu i njegovoj okolini;
- popunjava sve potrebne obrasce;
- osigurava da na biračkome mjestu ne bude oružja ili opasnih predmeta;
- određuje dužnosti svakom članu biračkoga odbora i evidentira ih u Zapisnik o radu biračkoga odbora;
- pomaže biračima kojima treba dodatno objašnjenje o procesu glasovanja;
- rješava sva pitanja koja se odnose na identifikaciju i pravo glasa birača;
- evidentira u Zapisnik o radu biračkoga odbora vrijeme i okolnosti svih iznimnih događaja na biračkome mjestu na način da na svaki prigovor upisan u Zapisnik upiše da li je prigovor opravdan ili neopravdan te što je poduzeto ukoliko je prigovor opravdan.

2.2. Član biračkoga odbora zadužen za kontrolu reda:

- osigurava kontrolu protoka birača na biračkome mjestu.

2.3. Član biračkoga odbora zadužen za identifikaciju:

- provjerava identitet birača;
- pronalazi biračevo ime u izvratku iz konačnog Središnjeg biračkog popisa;
- upozorava birača da se mora potpisati identično kao na identifikacijskome dokumentu;
- osigurava da se birač potpiše pored svoga imena u izvratku iz Središnjeg biračkog popisa i naglas čita ime i prezime birača koji se potpisao u izvadak iz konačnog Središnjeg biračkog popisa na način da sve osobe koje su se zatekle na biračkome mjestu to jasno čuju.

2.4. Član biračkoga odbora zadužen za izdavanje glasačkih listića:

- izdaje glasačke listiće i objašnjava kako treba ispravno ispuniti glasačke listiće;
- upućuje birača prema slobodnoj glasačkoj kabini.

2.5. Član biračkoga odbora zadužen za kontrolu glasačke kutije:

- upućuje birača da ubaci glasačke listiće u glasačku kutiju i napusti biračko mjesto;
- osigurava da nijedan birač ne napusti biračko mjesto dok u glasačku kutiju ne ubaci glasačke listiće, jedan po jedan, i osigurava da se samo glasački listići ubacuju u glasačku kutiju.

2.6. Birački odbor koji se sastoji od tri člana:

- Ako se birački odbor sastoji od predsjednika i dva člana, član biračkoga odbora zadužen za kontrolu reda će istovremeno obavljati i kontrolu glasačke kutije, dok će član biračkoga odbora zadužen za identifikaciju istovremeno obavljati i izdavanje glasačkih listića.

> Članovi biračkoga odbora individualno odgovaraju za učinjene nepravilnosti u okviru zaduženja koja dobiju od predsjednika biračkoga odbora sukladno Izbornome zakonu BiH i provedbenim aktima Središnjega izbornoga povjerenstva BiH. Predsjednik biračkoga odbora odgovoran je i za nepravilnosti koje učini član biračkoga odbora ukoliko nije evidentirao uočene nepravilnosti i odmah izvijestio nadležno izborno povjerenstvo.

2.7. Zamjenici članova biračkih odbora

- a) Zamjenik predsjednika, odnosno zamjenici članova biračkoga odbora sudjeluju u radu biračkoga odbora samo ako je predsjednik, odnosno član biračkoga odbora spriječen da dođe na biračko mjesto ili ako moraju iz opravdanih razloga napustiti biračko mjesto tijekom rada.
- b) Ako je u izvratku iz Središnjeg biračkog popisa za određeno biračko mjesto upisano više od 500 birača, zamjenik predsjednika, odnosno zamjenici članova biračkoga odbora koji nisu bili angažirani na biračkome mjestu do zatvaranja biračkoga mjesta, obvezno sudjeluju u brojanju glasova.
- c) Prethodno navedeno odnosi se samo za redovna biračka mjesta. Zamjenik predsjednika, odnosno zamjenici članova biračkoga odbora koji sudjeluju u radu biračkoga odbora kod prebrojavanja glasačkih listića nakon zatvaranja biračkoga mjesta, ne sudjeluju u procesu donošenja odluka osim ako ne zamjenjuju predsjednika, odnosno člana biračkoga odbora.
- d) *Na redovitim biračkim mjestima u Brčko Distriktu BiH zamjenik predsjednika, odnosno zamjenik člana biračkoga odbora obvezno sudjeluje u brojanju glasova, bez obzira na broj birača koji su upisani u izvadak iz Središnjeg biračkog popisa za to biračko mjesto.*

> U radu biračkoga odbora mogu sudjelovati samo predsjednik i članovi biračkoga odbora te njihovi zamjenici koji su uspješno prošli provjeru znanja i posjeduju certifikat koji je izdalo lokalno izborno povjerenstvo.

> Predsjednik i članovi biračkih odbora te njihovi zamjenici, imaju pravo na naknadu za svoj rad. Odluku o visini naknade za rad biračkih odbora u Bosni i Hercegovini za opće izbore donosi Središnje izborno povjerenstvo BiH.

3. ZAPISNIK O RADU BIRAČKOGA ODBORA

- 1) Birački odbor vodi Zapisnik o radu biračkoga odbora – ZARBO (u daljnjem tekstu: Zapisnik), a koji se sastoji od:
 - Zapisnika o radu biračkoga odbora dan uoči održavanja izbora – Zapisnik I.
 - Zapisnika o radu biračkoga odbora na dan održavanja izbora – Zapisnik II.
- 2) Lokalno izborno povjerenstvo dostavlja svakom biračkom odboru Zapisnik I. i Zapisnik II., zajedno sa ostalim izbornim materijalom.

3.1. ZAPISNIK I.

1) Zapisnik I. sastoji se od:

- Naslovne stranice koja sadrži logo Središnjega izbornoga povjerenstva BiH, dio gdje se upisuje naziv osnovne izborne jedinice i dio za upisivanje broja biračkoga mjesta te naslov: Zapisnik o radu biračkoga odbora na dan uoči održavanja izbora – ZARBO I.
 - Popisa izbornoga materijala
 - Načina skladištenja preuzetog izbornog materijala od momenta preuzimanja do momenta počeka rada biračkoga odbora
 - Zapažanja o stanju biračkoga mjesta na dan uoči izbora.
- 2) Predsjednik i članovi biračkoga odbora nakon popunjavanja svojim potpisima potvrđuju točnost navoda u Zapisniku I.

3.2. ZAPISNIK II.

1) Zapisnik II. sastoji se od:

- a) Naslovne stranice koja sadrži logo Središnjega izbornoga povjerenstva BiH, dio gdje se upisuje naziv osnovne izborne jedinice i dio za upisivanje broja biračkoga mjesta te naslov: Zapisnik o radu biračkoga odbora na dan održavanja izbora – ZARBO II.
 - Evidencije o nazočnosti
 - Evidencije o akreditiranim promatračima
 - Zapažanja tijekom glasovanja
 - Mišljenja ili primjedbi
 - Udaljavanja osoba s biračkoga mjesta
 - Vremena zatvaranja biračkoga mjesta.

3.3. Zapisnik o radu biračkoga odbora i odgovarajuće obrasce potpisuju svi članovi biračkoga odbora. Ako se neki član odbije potpisati, predsjednik ili jedan od članova koji se potpisuju to će evidentirati zajedno s razlozima nepotpisivanja.

3.4. Zapisnik o radu biračkoga odbora vodi se u dva identična primjerka od kojih je jedan primjerak indigo-preslika (zelena preslika). Zapisnik je opremljen dvostrukom zadnjom koricom koja se koristi tako da se podatci ne preslikavaju na neželjene stranice.

3.5. Birački odbor u BiH dostavlja lokalnome izbornome povjerenstvu presliku Zapisnika, a original Zapisnika dostavlja Središnjem izbornom povjerenstvu BiH.

DIO DRUGI

PROMATRAČI

II. PROMATRAČI

- > **Promatrači su osobe s pravom glasa, akreditirane za promatranje izbora, sukladno Izbornome zakonu BiH i provedbenim aktima koje donosi Središnje izborno povjerenstvo BiH.**
- > **Promatrači mogu biti akreditirani u ime ovjerenog političkog subjekta, udruge građana/nevladinih organizacija i stranih vlada, odnosno nevladinih organizacija koje se bave nadgledanjem izbora.**

1.1. Uvodne napomene

- a) Proces glasovanja i prebrojavanja glasačkih listića mogu promatrati samo akreditirani promatrači. Promatrači mogu postavljati pitanja u svezi s izbornim procesom, ali se ne mogu miješati u izborni proces niti gledati unutar glasačke kabine.
- b) Svaki promatrač za vrijeme promatranja izborne aktivnosti dužan je nositi iskaznicu i neće nositi bilo kakva obilježja ili oznake koje ga povezuju s određenom političkom strankom, koalicijom, listom neovisnih kandidata ili neovisnim kandidatom (u daljnjem tekstu: politički subjekt).
- c) Samo jedan promatrač koji je predstavnik političkog subjekta, odnosno udruge može biti nazočan u isto vrijeme na jednom biračkom mjestu. Broj međunarodnih promatrača koji mogu biti nazočni istovremeno na jednom biračkom mjestu je neograničen, ali ne smije utjecati na regularnost izbornoga procesa. Međunarodni promatrač može na biračko mjesto sa sobom uvesti i prevoditelja.
- d) Politički subjekti mogu imati promatrače na biračkim mjestima za glasovanje u odsustvu, i to na biračkome mjestu na kojem se u izvatku iz Središnjeg biračkog popisa nalaze birači upisani da glasuju za izbornu jedinicu u kojoj se politički subjekt kandidira.

1.2. Pristup promatrača biračkome mjestu

- a) Nakon dolaska na biračko mjesto promatrač mora predsjedniku biračkoga odbora pokazati osobni identifikacijski dokument. Predsjednik biračkoga odbora provjerit će promatračev identifikacijski dokument s fotografijom kako bi utvrdio da se ime promatrača nalazi na iskaznici.
- b) Predsjednik biračkoga odbora zapisat će ime promatrača, naziv subjekta koji ga je akreditirao i njegov broj iskaznice u Zapisnik o radu biračkoga odbora, bilježeći vrijeme kada je promatrač stigao i vrijeme kada je promatrač napustio biračko mjesto kako bi se broj promatrača ograničio na jednog promatrača jednog političkog subjekta u isto vrijeme na jednom biračkom mjestu. Predsjednik biračkoga odbora zadržat će identifikacijski dokument do trenutka kada promatrač napušta biračko mjesto. Prilikom boravka na biračkome mjestu promatrač je obavezan nositi iskaznicu.

1.3. Podnošenje primjedbi promatrača na rad biračkoga odbora

Ako primijeti nepravilnosti u radu biračkoga odbora promatrač ima pravo u Zapisnik o radu biračkoga odbora unijeti svoje mišljenje ili primjedbe na proces glasovanja koje potpisuje osobno (mišljenje ili primjedba koja nije potpisana osobno neće biti razmatrana). Promatrač može stavljati obrazložene primjedbe na rad biračkih odbora u pisanoj formi koje se prilažu uz Z7, o čemu predsjednik biračkoga odbora izdaje potvrdu o predaji primjedbi, a o čemu može izvijestiti i lokalno izborno povjerenstvo (ovaj slučaj predsjednik je dužan posebno evidentirati u Z7). Promatrač ima pravo tražiti presliku Zapisnika o radu biračkoga odbora.

1.4. Udaljavanje promatrača s biračkoga mjesta

Ako promatrač tijekom promatranja ometa izborni proces, predsjednik biračkoga odbora u postupku udaljavanja promatrača s biračkoga mjesta treba prethodno opomenuti promatrača koji ometa izborni proces i poduzeti sve druge raspoložive mjere i radnje da ometanje prestane, a ako isti nastavi s ometanjem, birački odbor može odlučiti da promatrača udalji ga s biračkoga mjesta, o čemu predsjednik obavezno obavještava lokalno izorno povjerenstvo.

1.5. Izgled iskaznica akreditiranih promatrača

<p>BOSNA I HERCEGOVINA CENTRALNA IZBORNA KOMISIJA SREDIŠNJE IZBORNO POVJERENSTVO</p> <p>БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА ЦЕНТРАЛНА ИЗБОРНА КОМИСИЈА</p> <p>Ime: _____ PS- _____ Prezime: _____ Pravo promatranja prema odluci GIK/OIK br. _____ Nadnevak: _____ Ovjerava: _____ MP</p> <p>ОПШТИ ИЗБОРИ 2014 ОПШТИ ИЗБОРИ</p>	<p>Promatrač tijekom promatranja izbornog procesa neće ometati izborne aktivnosti i poštivat će tajnost glasovanja. Za vrijeme promatranja izbornih aktivnosti, promatrač će nositi službenu akreditaciju i neće nositi bilo kakva obilježja ili oznake koje ga povezuju s određenom političkom strankom, koalicijom, listom neovisnih kandidata, neovisnim kandidatom i kandidatom sa posebne liste kandidata pripadnika nacionalnih manjina</p>
--	---

Slika 4. Izgled lica i naličja iskaznice za promatrače koji su predstavnici političkih subjekata (bijela). Iskaznice ovjerava i izdaje lokalno izorno povjerenstvo na temelju liste političkih subjekata koju je odobrilo Središnje izorno povjerenstvo BiH.

<p>BOSNA I HERCEGOVINA CENTRALNA IZBORNA KOMISIJA SREDIŠNJE IZBORNO POVJERENSTVO</p> <p>БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА ЦЕНТРАЛНА ИЗБОРНА КОМИСИЈА</p> <p>Ime: _____ PU- _____ Prezime: _____ Pravo promatranja prema odluci SIP BiH br. _____ Nadnevak: _____ Ovjerava: _____ MP</p> <p>ОПШТИ ИЗБОРИ 2014 ОПШТИ ИЗБОРИ</p>	<p>Promatrač tijekom promatranja izbornog procesa neće ometati izborne aktivnosti i poštivat će tajnost glasovanja. Za vrijeme promatranja izbornih aktivnosti, promatrač će nositi službenu akreditaciju i neće nositi bilo kakva obilježja ili oznake koje ga povezuju s određenom političkom strankom, koalicijom, listom neovisnih kandidata, neovisnim kandidatom i kandidatom sa posebne liste kandidata pripadnika nacionalnih manjina.</p>
--	--

Slika 5. Izgled lica i naličja iskaznice za promatrače koji su predstavnici udruga (siva). Iskaznice ovjerava i izdaje lokalno izorno povjerenstvo na temelju liste udruga koju je odobrilo Središnje izorno povjerenstvo BiH.

<p>BOSNA I HERCEGOVINA CENTRALNA IZBORNA KOMISIJA SREDIŠNJE IZBORNO POVJERENSTVO</p> <p>БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА ЦЕНТРАЛНА ИЗБОРНА КОМИСИЈА</p> <p>Name: _____ MP- _____ Surname: _____ Right to observe as per BiH CEC Decision No : _____ Date: _____ Approved by: _____ Stamp</p> <p>ОПШТИ ИЗБОРИ 2014 ОПШТИ ИЗБОРИ</p>	<p>While observing the electoral process, the observer shall not disturb the electoral activities and he/she shall respect the secrecy of voting. While observing electoral activities, an observer shall wear the official accreditation card and shall not wear any insignia or markings which affiliate him/her with a specific political party, coalition, list of independent candidates, an independent candidate, and a candidate from a separate list of candidates representatives of national minorities.</p>
--	---

Slika 6. Izgled lica i naličja iskaznice za međunarodne promatrače (roza). Iskaznice ovjerava i izdaje Središnje izorno povjerenstvo BiH.

DIO TREĆI

BIRAČKO MJESTO

- REDOVITO BIRAČKO MJESTO**
- BIRAČKO MJESTO ZA GLASOVANJE U ODSUSTVU**
- BIRAČKO MJESTO OVLAŠTENI ZA IZDAVANJE
NEPOTVRĐENIH GLASAČKIH LISTIĆA**
- MOBILNI TIM**

III. BIRAČKO MJESTO

Lokalna izborna povjerenstva, u pravilu, formiraju tri tipa biračkih mjesta, i to:

- > **redovita biračka mjesta** na kojim biračko pravo ostvaruju birači koji glasuju za osnovnu izbornu jedinicu trenutačnog prebivališta/boravišta,
- > **biračka mjesta za glasovanje u odsustvu** na kojim biračko pravo ostvaruju raseljene osobe kod kojih se osnovna izborna jedinica, za koju glasuju razlikuje od osnovne izborne jedinice trenutačnog boravišta, i
- > **biračko mjesto za glasovanje nepotvrđenim glasačkim listićima** na kojim biračko pravo mogu ostvariti birači koji su upisani u izvadak iz Središnjeg biračkog popisa za glasovanje izvan BiH a na dan održavanja izbora zateknu se u zemlji, kao i redovni birači koji se ne nalaze na zaključenom izvratku iz Središnjeg biračkog popisa a posjeduju važeći identifikacijski dokument iz Poglavlja IV. ovoga Priručnika i potvrdu o mjestu prebivališta, odnosno dokaz o entitetskom državljanstvu za glasovanje u Brčko Distriktu BiH.

1. OBILJEŽJA I OSIGURANJE PROSTORA NA BIRAČKOME MJESTU

1.1. Biračko mjesto i obilježja

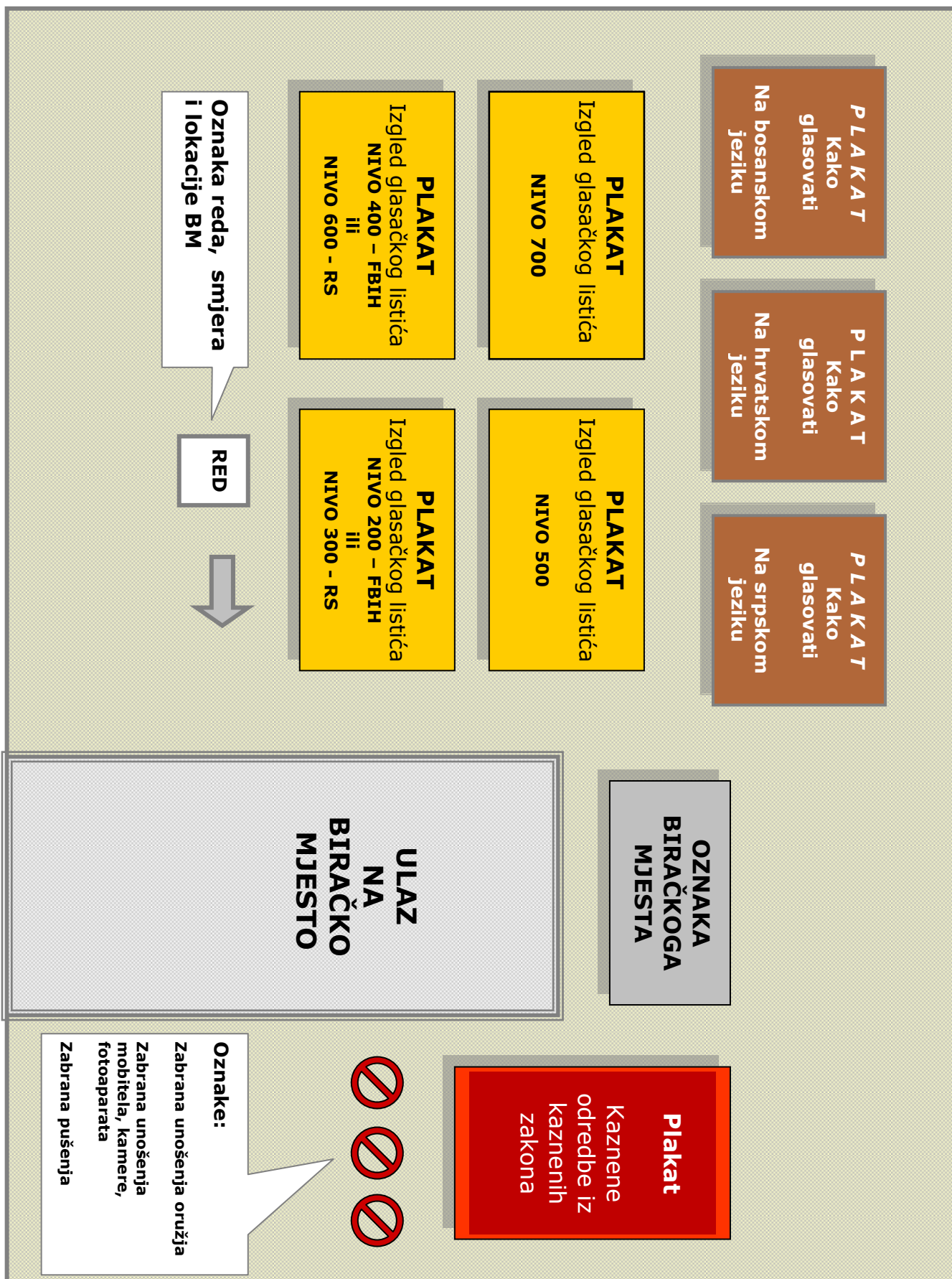
- a. Pod biračkim mjestom i njegovom okolinom smatra se samo biračko mjesto, kao i prostor u krugu od 50 metara od ulaza u zgradu u kojoj se nalazi biračko mjesto.
- b. Na biračkome mjestu i njegovoj okolini mogu se postavljati samo službena obilježja izbora koja propiše Središnje izborna povjerenstvo BiH i koja se posredstvom lokalnog izbornog povjerenstva dostavljaju biračkome odboru. Službena obilježja izbora su:
 - plakat sa izgledom glasačkih listića na kojima se glasuje;
 - plakati s uputama o načinu glasovanja i plakati s informativnim sadržajima za birače;
 - plakat s izvatcima iz kaznenih zakona.

1.2. Osiguranje prostora određenog za biračko mjesto

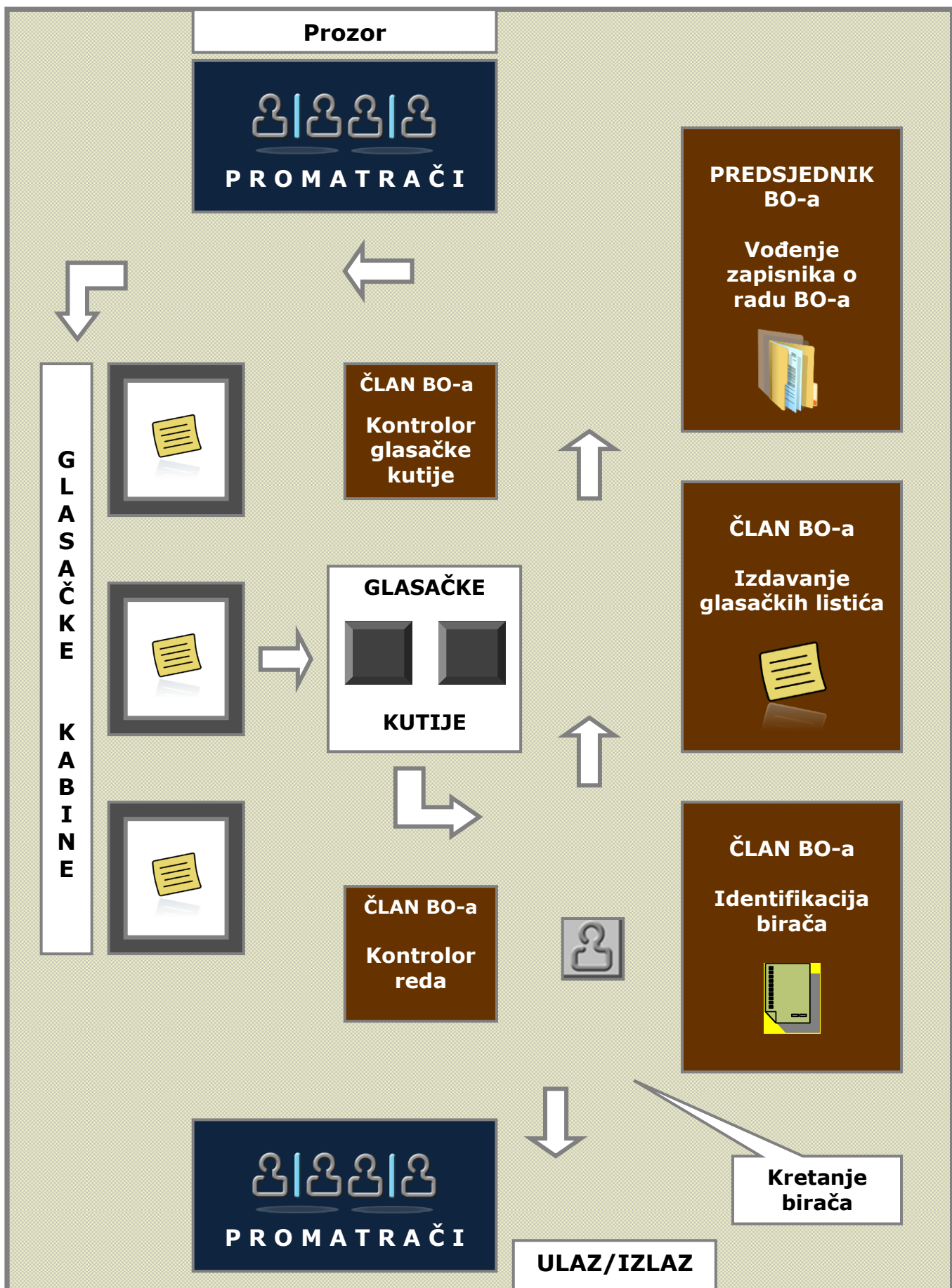
- Lokalna izborna povjerenstva dužna su najkasnije 12 sati prije dana održavanja izbora osigurati da prostor koji je određen za biračko mjesto bude pripremljen za otvaranje.
- Ako birački odbor primijeti da postoje zapreke koje onemogućavaju da invalidne osobe pristupe biračkome mjestu, a zapreke se mogu otkloniti, može od lokalnog izbornog povjerenstva tražiti otklanjanje takvih zapreka, odnosno stvaranje uvjeta da invalidne osobe pristupe biračkome mjestu.

- > Na biračkome mjestu i u njegovoj okolini zabranjeno je nošenje i pokazivanje oružja i opasnih predmeta, korištenje fotoaparata, kamera, mobitela ili drugih sredstava kojima se može snimati ili isporučiti zvučni, video ili tekstualni sadržaj na biračkome mjestu, od trenutka preuzimanja glasačkih listića pa do napuštanja biračkoga mjesta.
- > U slučaju da birač upotrijebi neko od navedenih sredstava tijekom boravka na biračkome mjestu ili tijekom glasovanja, birački odbor će to evidentirati u Zapisnik o radu biračkoga odbora, uz navođenje osobnih identifikacijskih podataka o biraču, kao i precizan opis korištenja sredstava te o tom slučaju izvijestiti lokalno izborna povjerenstvo.
- > Na biračkome mjestu i u njegovoj okolini također nije dozvoljeno pušenje, kao ni donošenje i isticanje obilježja i simbola s političkom konotacijom.
- > Birački odbor postavlja na vidnome mjestu oznake zabrane za prethodno navedene radnje.

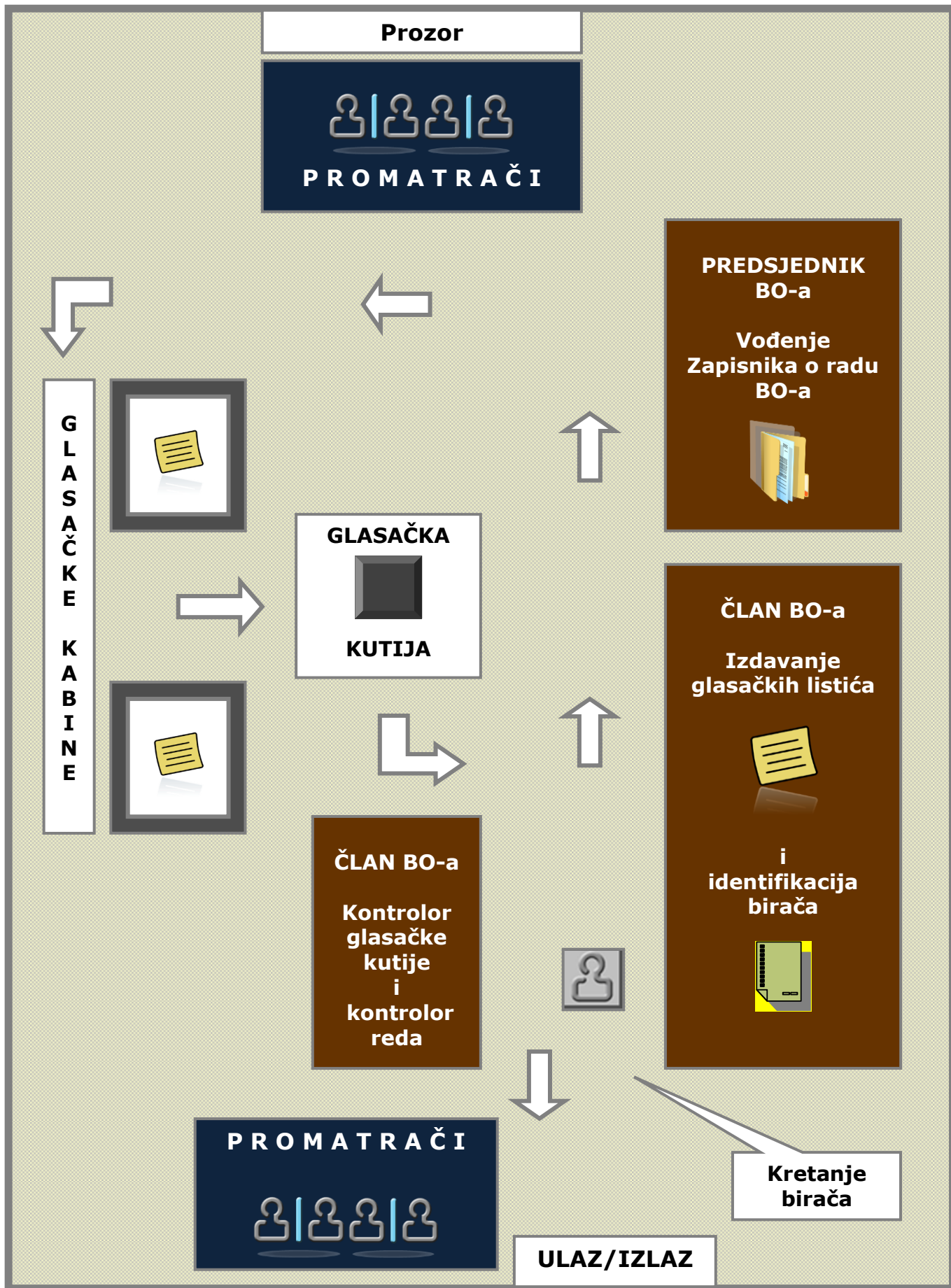
2.1 Uređenje ulaza i unutarnjeg prostora biračkog mjesta

Slika 1. Shematski prikaz uređenja ulaza na biračko mjesto – primjer

Slika 2. Shematski prikaz uređenja biračkoga mjesta (birački odbor koji se sastoji od pet članova) – primjer

Slika 3. Shematski prikaz uređenja biračkoga mjesta (birački odbor koji se sastoji od tri člana) – primjer

IV-a. REDOVITO BIRAČKO MJESTO

1. DAN UOČI IZBORA

- 1.1.** Lokalno izborno povjerenstvo će dan prije, a najkasnije 12 sati prije otvaranja biračkih mjesta, dostaviti biračkome odboru izborni materijal, i to:
- izvadak iz Središnjeg biračkog popisa za određeno biračko mjesto;
 - odgovarajući broj glasačkih listića;
 - odgovarajući broj glasačkih kutija;
 - set obrazaca za biračko mjesto;
 - kandidacijske liste, odnosno plakate sa izgledom glasačkih listića na kojima se glasuje u toj izbornoj jedinici;
 - plakate s uputama o načinu glasovanja i informativnim sadržajima za birače;
 - Zapisnik o radu biračkoga odbora – ZARBO;
 - potrošni materijal prema specifikaciji iz Obrasca Z1 Zapisnika, neophodan za proces glasovanja i brojanja glasačkih listića.
- 1.2.** Birački odbor prilikom preuzimanja izbornoga materijala obvezno provjerava da li je izborni materijal koji je primio od lokalnoga izbornoga povjerenstva kompletan i u ispravnom stanju, što upisuje u Obrazac Z1 Zapisnika kao i način skladištenja originalno preuzetog izbornoga materijala od momenta preuzimanja do momenta počeka rada biračkoga odbora. Ako birački odbor utvrdi da izborni materijal nije kompletan, odmah o tome obavješćuje lokalno izborno povjerenstvo koje je obvezno da u kontaktu sa Središnjim izbornim povjerenstvom BiH otkloni sve nedostatke u najkraćem roku.
- 1.3.** Nakon primljenog izbornog materijala, predsjednik i članovi biračkoga odbora provjeravaju prostor koji je predviđen za biračko mjesto i otklanjaju eventualne nedostatke koji utječu na zakonitost rada biračkoga odbora. Zapažanje o stanju biračkoga mjesta upisuje se u Obrazac Z2 Zapisnika. Predsjednik i članovi biračkoga odbora odgovorni su za sigurnost biračkoga materijala na biračkome mjestu od trenutka prijama materijala pa do završetka svih svojih dužnosti nakon zatvaranja biračkoga mjesta, okončanja procesa brojanja i predaje glasačkog materijala lokalnome izbornome povjerenstvu.
- 1.4.** Birački odbor uklanja s biračkoga mjesta sve oznake i obilježja koja upućuju na političke subjekte, vjerske simbole, kao i ostale oznake koje mogu imati diskriminacijsko značenje.
- 1.5. Birački odbor ispred prostorije u kojoj se nalazi biračko mjesto postavlja:**
- oznaku biračkoga mjesta, ulaza i izlaza, smjera lokacije biračkoga mjesta;
 - oznaku zabrane unošenja oružja, zabrane pušenja, zabrane korištenja fotoaparata i mobitela;
 - plakate kako glasovati i kako izgledaju glasački listići;
 - plakat sa izvatcima iz kaznenih zakona.
- 1.6.** Predsjednik i članovi biračkoga odbora uređuju biračko mjesto tako da se omogući nesmetan protok birača na biračkome mjestu.
- 1.7.** Predsjednik biračkoga odbora prilikom otvaranja biračkoga mjesta dužan je, sukladno propisu Središnjega izbornoga povjerenstva BiH, odrediti dužnosti svakom članu biračkoga odbora, odnosno odrediti koji će član biračkoga odbora biti zadužen za kontrolu reda, identifikaciju, izdavanje glasačkih listića i za kontrolu glasačke kutije i evidentirati ih u dijelu Zapisnika o radu biračkoga odbora predviđenom za unošenje navedenih podataka.

2. PRIJE OTVARANJA BIRAČKOGA MJESTA

- 2.1.** Svi članovi biračkoga odbora moraju doći na biračko mjesto najmanje sat vremena prije početka glasovanja. U tom vremenskom razdoblju samo članovi biračkoga odbora i promatrači mogu biti nazočni na biračkome mjestu. Svi članovi biračkoga odbora ili njihovi zamjenici moraju nazočiti tijekom cijelog procesa glasovanja, uključujući utvrđivanje rezultata glasovanja.
- 2.2.** Birački odbor određuje mjesto za svaku glasačku kabinu, vodeći računa da niko unutar ili izvan biračkoga mjesta ne može vidjeti birača dok glasuje. Otvor glasačke kabine treba biti okrenut prema zidu. Iznimno, ako nije moguće glasačku kabinu postaviti pored zida, može se postaviti pored prozora tako da se prozor pokrije i da se onemogućiti pogled izvana u glasačku kabinu.
- 2.3.** Prije početka glasovanja, predsjednik odnosno članovi biračkoga odbora:
 - upisuju svoja imena u Zapisnik i potpisuju se u dijelu Zapisnika koji je za to predviđen;
 - ispisuju sve neophodne podatke na kuverte, odnosno pakete;
 - predsjednik upisuje u Obrazac za brojno stanje broj birača koji su upisani u izvadak iz Središnjeg biračkog popisa;
 - ručno broje primljene glasačke listiće za svaki izborni nivo te predsjednik upisuje u Obrazac za brojno stanje ukupan broj primljenih glasačkih listića;
 - pokazuju praznu glasačku kutiju, nakon čega na nju stavljaju plastične pečate;
 - predsjednik u Obrazac za brojno stanje upisuje serijske brojeve pečata glasačke kutije;
 - postavljaju zapečaćenu glasačku kutiju na mjesto gdje je svi nazočni mogu vidjeti;
 - predsjednik upisuje u Obrazac Z4 Zapisnika vrijeme otvaranja biračkoga mjesta;
 - predsjednik provjerava promatračev identifikacijski dokument s fotografijom koji zadržava do trenutka kada promatrač napušta biračko mjesto, utvrđuje da li se ime promatrača nalazi na iskaznici i u Obrazac Z5 Zapisnika upisuje ime promatrača, naziv subjekta koji ga je akreditirao, broj njegove iskaznice, vrijeme kada je promatrač stigao i vrijeme kada je promatrač napustio biračko mjesto;
 - predsjednik upućuje promatrače na mjesto gdje mogu sjesti i promatrati izborne aktivnosti te ih upozorava da se ne mogu miješati u izborni proces niti gledati u glasačku kabinu, ali da mogu postavljati pitanja u svezi s izbornim procesom;
 - predsjednik biračkoga odbora određuje dužnosti svakome članu biračkoga odbora i evidentira ih u dijelu Zapisnika predviđenom za unošenje navedenih podataka.

3. OTVARANJE BIRAČKOGA MJESTA

- 3.1.** Sva biračka mjesta počinju raditi u **07.00 sati**, a zatvaraju se u **19.00 sati**.
- 3.2.** Predsjednik i članovi biračkoga odbora, ako im se imena nalaze na izvratku iz Centralnog biračkog popisa za to biračko mjesto, glasuju neposredno poslije otvaranja biračkoga mjesta. Predsjedniku i članovima biračkoga odbora koji nisu upisani u izvadak iz Središnjeg biračkog popisa za to biračko mjesto bit će omogućeno da budu odsutni s biračkoga mjesta onoliko vremena koliko im bude potrebno da mogu otići na biračko mjesto gdje su upisani u izvadak iz Centralnog biračkog popis i glasuju.
- 3.3.** Ako biračko mjesto iz opravdanih razloga nije otvoreno na vrijeme, a kašnjenje je trajalo do tri sata, glasovanje na tom biračkom mjestu će se produžiti za onoliko vremena koliko je trajalo kašnjenje, o čemu odlučuje predsjednik. Ako je kašnjenje trajalo duže od tri sata, o duljini vremena za koje se glasovanje produžava odlučuje lokalno izborna povjerenstvo. Predsjednik u najkraćem roku obavješćuje lokalno izborna povjerenstvo o razlogu zbog kojega je došlo do kašnjenja u otvaranju biračkoga mjesta ili do prekida glasovanja na biračkome mjestu.

4. PROCEDURE GLASOVANJA

4.1. Tajnost glasanja

a) Ispunjavanje glasačkog listića na biračkome mjestu je **tajno**, glasanje je **osobno**.

- > U glasačkoj kabini u isto vrijeme smije se nalaziti samo jedna osoba, osim ako se radi o biračima koji su slijepi, nepismeni ili fizički nesposobni. (Vidi: „Pomoć druge osobe prilikom glasanja“)
- > Predsjednik i članovi biračkoga odbora dužni su osigurati tajnost glasanja i onemogućiti da neka osoba glasuje umjesto druge osobe pod njegovim imenom ili da ponovo glasuje.
- > Osoba koja zloupotrijebi biračko pravo ili učini izbornu prevaru snosit će kaznenu odgovornost. (Vidi: VIII. KAZNE NE ODREDBE)

b) Nijedna osoba ne smije ometati birača koji ispunjava glasačke listiće niti smije tražiti od njega bilo kakve informacije o tome za koga želi glasovati, za koga glasuje ili za koga je glasovao, niti smije sprječavati ili pokušati spriječiti nekoga u ostvarivanju njegovog biračkog prava.

4.2. Važeći dokument za identifikaciju

▪ Za utvrđivanje identiteta birača služi jedan od sljedećih važećih dokumenata s fotografijom:

osobna iskaznica

putovnica ili

vozačka dozvola

▪ Ako je birač promijenio ime, obvezan je, uz jednu od navedenih osobnih isprava, dati na uvid i rješenje o promjeni imena, koje je izdalo nadležno tijelo.

4.3. Identifikacija birača i izdavanje glasačkog listića

- a) Prilikom ulaska na biračko mjesto radi glasanja svaki birač mora predložiti jedan od važećih osobnih dokumenata. Član biračkoga odbora zadužen za identifikaciju dužan je utvrditi da li izgled birača odgovara fotografiji birača na identifikacijskome dokumentu i usporediti jedinstveni matični broj birača (JMB) na identifikacijskome dokumentu s jedinstvenim matičnim brojem koji se nalazi u izvratku iz konačnog Središnjeg biračkog popisa pored imena birača. Nakon što birač dokaže svoj identitet članu biračkoga odbora i njegovo ime bude pronađeno u izvratku iz Središnjeg biračkog popisa, birač se potpisuje identično kao na identifikacijskome dokumentu pored svoga imena u izvratku iz Središnjeg biračkog popisa, o čemu je član biračkoga odbora dužan upozoriti ga i za to je odgovoran.
- b) Kada birač bude identificiran i potpiše se u izvatak iz Središnjeg biračkog popisa, član biračkoga odbora izdaje mu glasačke listiće i odmah ga upućuje prema jednoj od slobodnih glasačkih kabina kako bi popunio glasačke listiće.
- c) Nakon popunjavanja glasačkih listića birač ih presavija tako da se zaštiti tajnost glasa i svaki pojedinačno ubacuje u glasačku kutiju. Član biračkoga odbora zadužen za kontrolu glasačke kutije vodi računa da svi glasački listići budu ubačeni u glasačku kutiju.

- > U slučaju da birač ne ubaci sve glasačke listiće koji su mu izdani na biračkome mjestu, član biračkoga odbora zadužen za kontrolu glasačke kutije upozorit će ga da je obavezan to uraditi. Ako se birač ogлуši na ovo upozorenje, predsjednik biračkoga odbora će u Zapisnik o radu biračkoga odbora evidentirati ovaj slučaj, zapisujući i podatke s identifikacijskoga dokumenta birača.
- > U slučaju da birač pokuša u glasačku kutiju ubaciti glasački listić koji se po boji ili na drugi način (na naličju sadrži oznaku „PUTEM POŠTE” i dr.) razlikuje od originalnih glasačkih listića koji se izdaju na biračkim mjestima, izvijestit će o tome predsjednika biračkoga odbora, koji će taj glasački listić oduzeti biraču. Predsjednik biračkoga odbora će u Zapisnik o radu biračkoga odbora evidentirati ovaj slučaj, zapisujući i podatke s identifikacijskoga dokumenta birača.
- > O oba navedena slučaja predsjednik biračkoga odbora odmah će izvijestiti lokalno izborno povjerenstvo.

d) Ako se ime birača ne nalazi na izvatku iz Središnjeg biračkog popisa, birač se upućuje u sjedište lokalnoga izbornoga povjerenstva da mu se utvrdi na kojem biračkom mjestu birač treba glasovati.

4.4. Oštećeni glasački listić

Pod oštećenim glasačkim listićem podrazumijeva se fizički oštećen ili pogrešno popunjen glasački listić. U slučaju da birač ošteti svoj glasački listić, izdaje mu se drugi glasački listić, ako članu biračkoga odbora vrati oštećeni glasački listić. Član biračkoga odbora zadužen za izdavanje glasačkih listića upisuje riječ “oštećen” preko vraćenog glasačkog listića i ulaže ga u za to predviđenu kuvertu. Član biračkoga odbora izdaje biraču drugi glasački listić.

4.5. Pomoć druge osobe

Kad je birač slijep, nepismen ili fizički nesposoban, predsjednik odobrava da mu druga osoba, koju izabere birač, pomogne glasovati. Ta osoba ne smije biti član biračkoga odbora niti akreditirani promatrač. U postupku pomoći druge osobe član biračkoga odbora u dio predviđen za potpis upisuje “XX”, broj identifikacijskoga dokumenta birača koji glasuje i osobe koja mu pomaže, pored njegovog potpisa. Jedna osoba može pomagati samo jednom biraču.

4.6. Pripadnici policije

Pripadnicima policije kada ulaze na biračko mjesto i u njegovoj okolini nije dozvoljeno nošenje oružja za koje su zaduženi, osim u slučaju ako se zahtijeva pomoć policije za održavanje mira i reda na biračkome mjestu.

4.7. Ometanje procesa glasovanja i udaljavanje s biračkoga mjesta

- a) Predsjednik biračkoga odbora može s biračkoga mjesta i iz njegove okoline udaljiti svaku osobu koja narušava red. Svako udaljavanje s biračkoga mjesta treba zabilježiti u Obrazac Z8 Zapisnika.
- b) Ako na biračkome mjestu postoji opasnost za red i mir, ako dođe do nasilja ili se otkrije oružje ili opasni predmeti, predsjednik biračkoga odbora će sukladno svojim dužnostima i odgovornošću:
 - otkloniti opasnost, nasilje, oružje ili opasne predmete s biračkoga mjesta;
 - ako se opasnost, nasilje, oružje ili opasni predmeti ne mogu odmah otkloniti, prekinuti glasovanje za onoliko vremena koliko je potrebno da se ponovo uspostavi red i mir na biračkome mjestu;

- nakon prekida glasovanja i ponovo uspostavljenog reda i mira, postupiti kako je navedeno u ovome Priručniku u naslovu "Procedure glasovanja".
- c) Ako se red na biračkome mjestu naruši, predsjednik biračkoga odbora može zahtijevati pomoć policije ili snaga sigurnosti izvan biračkoga mjesta kako bi se ponovo uspostavio red i mir na biračkome mjestu. Glasovanje se prekida dok se na biračkome mjestu nalaze pripadnici policije ili snaga sigurnosti. O svim pojavama ometanja glasovanja i narušavanja reda na biračkome mjestu predsjednik biračkoga odbora obavješćuje lokalno izborno povjerenstvo.

4.8. Nazočnost predstavnika medija na biračkome mjestu

- a) Ako predstavnici novinskih, radijskih, elektronskih ili televizijskih medija žele ući na biračko mjesto s ciljem izvješćivanja javnosti o tijeku glasovanja na tom biračkom mjestu, predsjednik biračkoga odbora odobrit će im nazočnost na biračkome mjestu onoliko dugo koliko je potrebno da se pripremi kratko izvješćivanje.
- b) Predsjednik biračkoga odbora izvijestit će predstavnike medija da prilikom boravka na biračkome mjestu ni na koji način ne smiju remetiti tok glasovanja niti ugroziti tajnost glasovanja i informirati ih o utvrđenim pravilima ponašanja na biračkome mjestu.
- c) Ako predstavnici medija ometaju proces glasovanja i krše utvrđena pravila ponašanja na biračkome mjestu ili krše red na biračkome mjestu, predsjednik biračkoga odbora postupit će na način opisan u točki 4.7.

5. ZATVARANJE BIRAČKOGA MJESTA

- a) Biračima koji su u redu za glasovanje u trenutku zatvaranja biračkoga mjesta odobrava se glasovanje. Procedura zatvaranja za redovita biračka mjesta i za biračka mjesta za glasovanje u odsustvu je:
- predsjednik objavljuje 15 minuta prije zatvaranja biračkoga mjesta svim nazočnim unutar i ispred biračkoga mjesta vrijeme zatvaranja biračkoga mjesta;
 - član biračkoga odbora zadužen za kontrolu reda u vrijeme zatvaranja biračkoga mjesta staje na kraj reda kako bi se osiguralo da se nijedna osoba ne priključi nakon zatvaranja biračkoga mjesta, a odmah nakon što posljednji birač iz reda glasuje zatvara vrata;
 - predsjednik u Obrazac Z8 Zapisnika upisuje vrijeme zatvaranja biračkoga mjesta;
 - predsjednik zatvara otvor glasačke kutije samoljepljivom trakom i potpisuje je.
- b) Prilikom zatvaranja biračkoga mjesta predsjednik u Obrazac Z5 Zapisnika evidentira nazočne akreditirane promatrače.

- > **Predsjednik biračkoga odbora obvezan je da, prema rasporedu koji utvrdi Središnje izborno povjerenstvo BiH, lokalnome izbornome povjerenstvu dostavlja informacije i podatke o tome:**
- da li je biračko mjesto otvoreno na vrijeme;
 - da li je nakon provedenog glasovanja birača biračko mjesto zatvoreno na vrijeme;
 - koliko je birača na biračkome mjestu glasovalo i to najmanje dva puta tijekom dana izbora, kao i u dodatnim terminima ako to lokalno izborno povjerenstvo zatraži.

IV-b. BROJANJE GLASAČKIH LISTIĆA

7. REDOSLIJED BROJANJA GLASAČKIH LISTIĆA

7.1 Redosljed i sustavi brojanja glasačkih listića

Glasački listići za pojedine izborne razine broje se sljedećim redosljedom:

a) u Federaciji BiH:

- 1) Predsjedništvo BiH – sustav, VEĆINSKI GLAS
- 2) Zastupnički dom Parlamentarne skupštine BiH – sustav, OTVORENA LISTA
- 3) Zastupnički dom Parlamenta Federacije BiH – sustav, OTVORENA LISTA
- 4) Kantonalna skupština – sustav, OTVORENA LISTA

b) u Republici Srpskoj:

- 1) Predsjedništvo BiH – sustav, VEĆINSKI GLAS
- 2) Zastupnički dom Parlamentarne skupštine BiH – sustav, OTVORENA LISTA
- 3) Predsjednik i dopredsjednici Republike Srpske – sustav, VEĆINSKI GLAS
- 4) Narodna skupština Republike Srpske – sustav, OTVORENA LISTA

c) u Brčko Distriktu BiH:

- 1) U Brčko Distriktu BiH formiraju se dva tima za brojanje glasačkih listića tako da jedan tim broji glasačke listiće za izborne nivoe redosljedom kako je navedeno u točki a) alineje 1), 2) i 3), a drugi tim broji glasačke listiće za izborne razine redosljedom kako je navedeno u točki b) alineje 1), 2), 3) i 4) ovoga naslova.
- 2) Ukoliko brojanju glasačkih listića ne nazoči samo jedan član biračkoga odbora ili njegov zamjenik, brojanje se vrši tako da se prvo broje glasački listići iz točke a) pa nakon toga iz točke b) ovoga pasusa.

8. GLASAČKI LISTIĆI

8.1. Važeći glasački listići – VEĆINSKI GLAS

Гласачки listić je важећи ако:

- je u onom obliku koji je potvrdilo i službeno izdalo Središnje izborno povjerenstvo BiH;
- je označen tako da je namjera birača jasna;
- nije potpisan i na njemu nije ispisano ime, naziv, izjava ili neki drugi tekst, ilustracija ili simbol;
- oštećenje glasačkog listića nije takvo da se ne može ustanoviti namjera birača.

701 PREDSJEDNIŠTVO BOSNE I HERCEGOVINE - BOŠNJAČKI ČLAN ПРЕДСЈЕДНИШТВО БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ - БОШЊАЧКИ ЧЛАН	702 PREDSJEDNIŠTVO BOSNE I HERCEGOVINE - HRVATSKI ČLAN ПРЕДСЈЕДНИШТВО БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ - ХРВАТСКИ ЧЛАН
ПРОЧИТАЈТЕ НАПУТАК/УПУТСТВО НА ПРЕДНОЈ СТРАНИЦИ! ПРОЧИТАЈТЕ УПУТСТВО НА ПРЕДЊОЈ СТРАНИ!	ПРОЧИТАЈТЕ НАПУТАК/УПУТСТВО НА ПРЕДНОЈ СТРАНИЦИ! ПРОЧИТАЈТЕ УПУТСТВО НА ПРЕДЊОЈ СТРАНИ!
☐ Име - Презиме - Политичка партија ☐ Име - Презиме - Политичка партија ☐ Име - Презиме - Коалиција ☐ Име - Презиме - Политичка партија ☐ Име - Презиме - Политичка партија ☒ Име - Презиме - Политичка странка ☐ Име - Презиме - Коалиција ☐ Име - Презиме - Политичка партија ☐ Име - Презиме - Политичка странка ☐ Име - Презиме - Коалиција ☐ Име - Презиме - Политичка партија ☐ Име - Презиме - Политичка странка ☐ Име - Презиме - Политичка партија ☐ Име - Презиме - Коалиција ☐ Име - Презиме - Политичка странка ☐ Име - Презиме - Политичка странка КРАЈ ЛИСТЕ. KRAJ LISTE.	☐ Име - Презиме - Политичка партија ☐ Име - Презиме - Политичка партија ☐ Име - Презиме - Политичка странка ☐ Име - Презиме - Коалиција ☐ Име - Презиме - Политичка партија ☐ Име - Презиме - Политичка странка ☐ Име - Презиме - Коалиција ☐ Име - Презиме - Политичка партија ☐ Име - Презиме - Политичка странка ☐ Име - Презиме - Политичка партија ☐ Име - Презиме - Политичка партија ☐ Име - Презиме - Политичка странка ☐ Име - Презиме - Политичка партија ☐ Име - Презиме - Политичка партија ☐ Име - Презиме - Политичка странка ☐ Име - Презиме - Политичка странка КРАЈ ЛИСТЕ. KRAJ LISTE.

➤ **Primjer pravilno popunjenog glasačkog listića za Predsjedništvo BiH**

8.2. Nevažeći glasački listići – VEĆINSKI GLAS

Гласачки listić je неважећи:

- ako je na njemu označeno dva ili više kandidata;
- ako nije ispunjen ili je ispunjen tako da nije moguće sa sigurnošću utvrditi kojem kandidatu je birač dao svoj glas;
- ako je glasački listić toliko oštećen da se sa sigurnošću ne može utvrditi kojem kandidatu je birač dao glas;
- ako se na osnovi oznaka koje je birač dopisao na glasački listić, kao što je potpis, može utvrditi njegov identitet;
- ako su dopisana imena kandidata;
- ako je skenirani, preslikani i listić koji ne pripada tom biračkom mjestu, odnosno opciji glasanja (glasački listić za glasanje poštom).

➤ **Birački odbor je obavezan da tijekom prebrojavanja glasačkih listića vrši provjeru vodenog žiga na glasačkom listiću i o tome, u slučaju utvrđenih nepravilnosti, sačini posebno izvješće i isto, putem lokalnoga izbornoga povjerenstva, uputi Središnjem izbornom povjerenstvu BiH.**

8.3. Važeći glasački listić – OTVORENA LISTA

Glasački listić je važeći ako je:

- označen kvadratić ispred naziva političke stranke, koalicije, kandidata ili liste neovisnih kandidata;
- označen kvadratić ispred naziva političke stranke, koalicije, kandidata ili liste neovisnih kandidata i ispred jednog ili više kandidata unutar liste te političke stranke, koalicije ili liste neovisnih kandidata;
- označen kvadratić ispred jednog ili više kandidata unutar liste jedne političke stranke, koalicije ili liste neovisnih kandidata.

ЗАСТУПНИЧКИ/ПРЕДСТАВНИЧКИ ДОМ ПАРЛАМЕНТА
ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 6
406
ЗАСТУПНИЧКИ/ПРЕДСТАВНИЧКИ ДОМ ПАРЛАМЕНТА
ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 6

ПРОЧИТАЈТЕ НАПУТАК/УПУТСТВО НА ПРЕДНОЈ СТРАНИЦИ ПРОНЧИТАЈТЕ УПУТСТВО НА ПРЕДНОЈ СТРАНИЦИ

☐ СТРАНКА 1 КАНДИДАТ 2 КАНДИДАТ 3 КАНДИДАТ	☐ СТРАНКА 1 КАНДИДАТ 2 КАНДИДАТ 3 КАНДИДАТ	☐ СТРАНКА 1 КАНДИДАТ 2 КАНДИДАТ 3 КАНДИДАТ
☐ СТРАНКА 1 КАНДИДАТ 2 КАНДИДАТ 3 КАНДИДАТ 4 КАНДИДАТ	☒ КОАЛИЦИЈА 1 КАНДИДАТ 2 КАНДИДАТ 3 КАНДИДАТ 4 КАНДИДАТ 5 КАНДИДАТ 6 КАНДИДАТ 7 КАНДИДАТ	☐ СТРАНКА 1 КАНДИДАТ 2 КАНДИДАТ 3 КАНДИДАТ 4 КАНДИДАТ 5 КАНДИДАТ 6 КАНДИДАТ 7 КАНДИДАТ
☐ СТРАНКА 1 КАНДИДАТ 2 КАНДИДАТ 3 КАНДИДАТ	☐ НЕЗАВИСНИ КАНДИДАТ 1 КАНДИДАТ 2 КАНДИДАТ 3 КАНДИДАТ 4 КАНДИДАТ	☐ СТРАНКА 1 КАНДИДАТ 2 КАНДИДАТ 3 КАНДИДАТ 4 КАНДИДАТ
☐ КОАЛИЦИЈА 1 КАНДИДАТ 2 КАНДИДАТ 3 КАНДИДАТ 4 КАНДИДАТ 5 КАНДИДАТ 6 КАНДИДАТ 7 КАНДИДАТ	☐ НЕЗАВИСНИ КАНДИДАТ 1 КАНДИДАТ 2 КАНДИДАТ 3 КАНДИДАТ 4 КАНДИДАТ	☐ СТРАНКА 1 КАНДИДАТ 2 КАНДИДАТ 3 КАНДИДАТ 4 КАНДИДАТ
☐ НЕЗАВИСНИ КАНДИДАТ 1 КАНДИДАТ 2 КАНДИДАТ 3 КАНДИДАТ	☐ СТРАНКА 1 КАНДИДАТ 2 КАНДИДАТ 3 КАНДИДАТ	☐ СТРАНКА 1 КАНДИДАТ 2 КАНДИДАТ 3 КАНДИДАТ

КРАЈ ЛИСТЕ.
КРАЈ ЛИСТЕ.

ЗАСТУПНИЧКИ/ПРЕДСТАВНИЧКИ ДОМ ПАРЛАМЕНТА
ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 6
406
ЗАСТУПНИЧКИ/ПРЕДСТАВНИЧКИ ДОМ ПАРЛАМЕНТА
ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 6

ПРОЧИТАЈТЕ НАПУТАК/УПУТСТВО НА ПРЕДНОЈ СТРАНИЦИ ПРОНЧИТАЈТЕ УПУТСТВО НА ПРЕДНОЈ СТРАНИЦИ

☐ СТРАНКА 1 КАНДИДАТ 2 КАНДИДАТ 3 КАНДИДАТ	☐ СТРАНКА 1 КАНДИДАТ 2 КАНДИДАТ 3 КАНДИДАТ	☐ СТРАНКА 1 КАНДИДАТ 2 КАНДИДАТ 3 КАНДИДАТ
☐ СТРАНКА 1 КАНДИДАТ 2 КАНДИДАТ 3 КАНДИДАТ 4 КАНДИДАТ	☒ КОАЛИЦИЈА 1 КАНДИДАТ 2 КАНДИДАТ 3 КАНДИДАТ 4 КАНДИДАТ 5 КАНДИДАТ 6 КАНДИДАТ 7 КАНДИДАТ	☐ СТРАНКА 1 КАНДИДАТ 2 КАНДИДАТ 3 КАНДИДАТ 4 КАНДИДАТ 5 КАНДИДАТ 6 КАНДИДАТ 7 КАНДИДАТ
☐ СТРАНКА 1 КАНДИДАТ 2 КАНДИДАТ 3 КАНДИДАТ	☐ НЕЗАВИСНИ КАНДИДАТ 1 КАНДИДАТ 2 КАНДИДАТ 3 КАНДИДАТ 4 КАНДИДАТ	☐ СТРАНКА 1 КАНДИДАТ 2 КАНДИДАТ 3 КАНДИДАТ 4 КАНДИДАТ
☐ КОАЛИЦИЈА 1 КАНДИДАТ 2 КАНДИДАТ 3 КАНДИДАТ 4 КАНДИДАТ 5 КАНДИДАТ 6 КАНДИДАТ 7 КАНДИДАТ	☐ НЕЗАВИСНИ КАНДИДАТ 1 КАНДИДАТ 2 КАНДИДАТ 3 КАНДИДАТ 4 КАНДИДАТ	☐ СТРАНКА 1 КАНДИДАТ 2 КАНДИДАТ 3 КАНДИДАТ 4 КАНДИДАТ
☐ НЕЗАВИСНИ КАНДИДАТ 1 КАНДИДАТ 2 КАНДИДАТ 3 КАНДИДАТ	☐ СТРАНКА 1 КАНДИДАТ 2 КАНДИДАТ 3 КАНДИДАТ	☐ СТРАНКА 1 КАНДИДАТ 2 КАНДИДАТ 3 КАНДИДАТ

КРАЈ ЛИСТЕ.
КРАЈ ЛИСТЕ.

ЗАСТУПНИЧКИ/ПРЕДСТАВНИЧКИ ДОМ ПАРЛАМЕНТА
ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 6
406
ЗАСТУПНИЧКИ/ПРЕДСТАВНИЧКИ ДОМ ПАРЛАМЕНТА
ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 6

ПРОЧИТАЈТЕ НАПУТАК/УПУТСТВО НА ПРЕДНОЈ СТРАНИЦИ ПРОНЧИТАЈТЕ УПУТСТВО НА ПРЕДНОЈ СТРАНИЦИ

☐ СТРАНКА 1 КАНДИДАТ 2 КАНДИДАТ 3 КАНДИДАТ	☐ СТРАНКА 1 КАНДИДАТ 2 КАНДИДАТ 3 КАНДИДАТ	☐ СТРАНКА 1 КАНДИДАТ 2 КАНДИДАТ 3 КАНДИДАТ
☐ СТРАНКА 1 КАНДИДАТ 2 КАНДИДАТ 3 КАНДИДАТ 4 КАНДИДАТ	☒ КОАЛИЦИЈА 1 КАНДИДАТ 2 КАНДИДАТ 3 КАНДИДАТ 4 КАНДИДАТ 5 КАНДИДАТ 6 КАНДИДАТ 7 КАНДИДАТ	☐ СТРАНКА 1 КАНДИДАТ 2 КАНДИДАТ 3 КАНДИДАТ 4 КАНДИДАТ 5 КАНДИДАТ 6 КАНДИДАТ 7 КАНДИДАТ
☐ СТРАНКА 1 КАНДИДАТ 2 КАНДИДАТ 3 КАНДИДАТ	☐ НЕЗАВИСНИ КАНДИДАТ 1 КАНДИДАТ 2 КАНДИДАТ 3 КАНДИДАТ 4 КАНДИДАТ	☐ СТРАНКА 1 КАНДИДАТ 2 КАНДИДАТ 3 КАНДИДАТ 4 КАНДИДАТ
☐ КОАЛИЦИЈА 1 КАНДИДАТ 2 КАНДИДАТ 3 КАНДИДАТ 4 КАНДИДАТ 5 КАНДИДАТ 6 КАНДИДАТ 7 КАНДИДАТ	☐ НЕЗАВИСНИ КАНДИДАТ 1 КАНДИДАТ 2 КАНДИДАТ 3 КАНДИДАТ 4 КАНДИДАТ	☐ СТРАНКА 1 КАНДИДАТ 2 КАНДИДАТ 3 КАНДИДАТ 4 КАНДИДАТ
☐ НЕЗАВИСНИ КАНДИДАТ 1 КАНДИДАТ 2 КАНДИДАТ 3 КАНДИДАТ	☐ СТРАНКА 1 КАНДИДАТ 2 КАНДИДАТ 3 КАНДИДАТ	☐ СТРАНКА 1 КАНДИДАТ 2 КАНДИДАТ 3 КАНДИДАТ

КРАЈ ЛИСТЕ.
КРАЈ ЛИСТЕ.

➤ **Primjeri pravilno popunjenog glasačkog listića za Zastupnički dom Parlamenta Federacije BiH**

8.4. Nevažeći glasački listić – OTVORENA LISTA

Glasački listić je nevažeći:

- ako nije ispunjen ili je ispunjen tako da nije moguće sa sigurnošću utvrditi kojoj je političkoj stranci, koaliciji, neovisnom kandidatu ili listi nezavisnih kandidata birač dao svoj glas;
- ako su dopisana imena kandidata;
- ako je označeno više od jedne političke stranke, koalicije, neovisnog kandidata ili liste neovisnih kandidata;
- ako je glasački listić toliko oštećen da se sa sigurnošću ne može utvrditi kojem je političkom subjektu birač dao glas;
- ako se na osnovi oznaka koje je birač dopisao na glasački listić, kao što je potpis, može utvrditi njegov identitet;
- ako je skenirani, kopirani i listić koji ne pripada tom biračkom mjestu, odnosno opciji glasovanja (glasački listić za glasovanje poštom).

9. RADNJE PRIJE BROJANJA GLASAČKIH LISTIĆA

Pripremne radnje za brojanje glasačkih listića su sljedeće:

- Formira se radna površina od više stolova, a sastavi stolova osiguraju se samoljepljivom trakom kako glasački listići ne bi propadali ispod stolova.
- Otpečati se glasačka kutija i na radnu površinu se istrese kompletan sadržaj glasačke kutije.
- Svim nazočnim pokaže se da je glasačka kutija prazna i odloži se na stranu.
- Na radnoj površini ostaje skupina pomiješanih glasačkih listića za četiri razine za koje se provode izbori.
- Nakon toga birački odbor vrši razdvajanje glasačkih listića po razinama, i sačinjava četiri skupine glasačkih listića.

Glasački listići tiskaju se u različitim bojama, u ovisnosti od izborne razine, kako slijedi:

Za izborne nivoe u Federaciji BiH:

- Predsjedništvo BiH – glasački listići su SIVE boje
- Zastupnički dom Parlamentarne skupštine BiH – glasački listići su PLAVE boje
- Zastupnički dom Parlamenta Federacije BiH – glasački listići su LJUBIČASTE boje
- Kantonalna skupština – glasački listići su BORDOCRVENE boje

Za izborne nivoe u Republici Srpskoj:

- Predsjedništvo BiH – glasački listići su SIVE boje
- Zastupnički dom Parlamentarne skupštine BiH – glasački listići su PLAVE boje
- Predsjednik i dopredsjednici Republike Srpske – glasački listići su ŽUTE boje
- Narodna skupština Republike Srpske – glasački listići su SMEĐE boje

- Po završetku razdvajanja glasačkih listića po razinama, na radnoj površini ostavlja se skupina glasačkih listića koji se broje, poštujući pritom utvrđeni redoslijed brojanja naveden u zaglavlju jedan ovoga poglavlja.
- Glasački listići koji se ne broje u toj fazi brojanja, pakiraju se providne plastične vreće, posebno za svaku izbornu razinu i odlažu na način da ih svi nazočni mogu vidjeti.

10. BROJANJE GLASAČKIH LISTIĆA – VEĆINSKI GLAS

10.1. Brojanje glasačkih listića

- Predsjednik biračkoga odbora u Obrazac za zbirne rezultate – ZR (većinski glas) upisuje broj potpisa sa Obrasca brojnog stanja – BS.
- Članovi biračkoga odbora u timovima po dva člana broje po 25 glasačkih listića (duplo brojanje) i unakrsno ih postavljaju na radnu površinu. Na zadnjem snopu postavlja se stiker (samoljepljivi papir u boji) sa brojem glasačkih listića u zadnjem snopu.
- Predsjednik biračkoga odbora prebroji unakrsne snopove, pomnoži sa 25 i doda broj glasačkih listića sa stikera koji se nalazi na zadnjem snopu. (**Primjer:** 10 snopova na stikeru upisano 10, znači $10 \times 25 + 10 = 260$) i taj podatak upiše u rubriku „Broj glasačkih listića u glasačkoj kutiji”. Test točnosti je razlika između broja potpisa i broja glasačkih listića u glasačkoj kutiji te ukoliko nema razlike upiše se 0.
- Jedan član biračkoga odbora čita imena kandidata na glasačkom listiću dok drugi član biračkoga odbora na stikere upisuje imena kandidata a stikere postavlja po radnoj površini, pazeći da budu dovoljno razmaknuti da se listići prilikom razvrstavanja ne miješaju. Postavlja jedan stiker na kojem je upisano „sumnjivi“.
- Nakon toga svi članovi biračkoga odbora uzimaju snopove glasačkih listića, okreću ih prema sebi i glasački listić na kojem su birači označili kandidata, stavljaju pored stikera s imenom tog kandidata.
- Prilikom razvrstavanja članovi biračkoga odbora one glasačke listiće koji su po njima nevažeći, stavljaju pored stikera sa natpisom „sumnjivi“. Ovom metodom se razvrstavaju glasački listići dok se svi ne razvrstaju. Predsjednik nakon toga na dva stikera upiše „neoznačeni“, i „ostali“.
- Predsjednik zatim iz grupe glasačkih listića pored stikera „sumnjivi“ jedan po jedan pokazuje članovima biračkoga odbora i zajedno odlučuju da li je glasački listić važeći ili ne. (**Primjer:** glasački listić je nevažeći zato što je prazan. Članovi biračkoga odbora potvrde i taj glasački listić se stavlja pored stikera „neoznačeni“. Zatim, glasački listić je nevažeći jer je birač markirao dva kandidata. Takav glasački listić stavi se pored stikera „ostali“.) Kad su svi listići iz skupine „sumnjivi“ razvrstani, predsjednik prebroji nevažeće neoznačene i broj upiše u Obrazac ZR, zatim prebroji nevažeće ostale te također broj upiše u Obrazac ZR. Nevažeće neoznačene i nevažeće ostale glasačke listiće predsjednik ubaci u, prema shemi pakiranja, odgovarajuću vreću u boji.
- Članovi biračkoga odbora u timovima po dva člana broje glasačke listiće za svakog od kandidata koji su se nalazili na glasačkom listiću a koji su dobili glasove, tako što broje po 25 glasačkih listića (duplo brojanje) i vežu ih u rolne gumicom. Na zadnjoj rolnoj stavlja se stiker sa brojem glasačkih listića u toj rolnoj. Kad tim prebroji glasačke listiće za jednog kandidata nastavlja brojanje za sljedećeg kandidata, dok svi glasački listići ne budu prebrojani. Kad je završeno brojanje svih glasačkih listića na stolu se nalaze skupine rolne glasačkih listića koje su razvrstane po kandidatima i to pored stikera sa imenima kandidata.
- Predsjednik nakon toga u Obrazac ZR većinski glas pored imena za svakog kandidata upiše broj glasačkih listića koji su pored stikera sa njihovim imenima tako da prebroji rolne koje pomnoži sa 25 i doda broj sa rolne na kojoj je stiker, tako da dobije koliko je ukupno taj kandidat dobio glasova (**Primjer:** Kod stikera sa imenom kandidata pod rednim brojem 1 imaju 4 rolne sa glasačkim listićima taj kandidat je dobio $4 \times 25 = 100$ glasova i taj broj predsjednik upiše kod imena tog kandidata.) Tom metodom upiše glasove za sve kandidate. Na dnu tablice sa glasovima kandidata se dobije, zbrajanjem svih glasova, ukupan broj važećih glasova, koji predsjednik prepíše na lijevu stranicu Obrasca ZR, kao ukupan broj važećih glasova koji sabran sa ukupnim brojem nevažećih glasova treba dati ukupan broj glasačkih listića u glasačkoj kutiji.
- Pošto je Obrazac za zbirne rezultate ZR – većinski glas kompletno popunjen birački odbor pakuje izborni materijal u, prema shemi pakiranja, odgovarajuću vreću u boji na kojoj je također utisnuta i oznaka izborne razine, te na vreću upisuje oznaku biračkoga mjesta. **NAPOMENA:** Boja vreće u koju se pakiraju prebrojani glasački listići, odgovara boji glasačkih listića.
- Predsjednik svim nazočnim objavljuje rezultate brojanja glasova na biračkome mjestu, žutu presliku Obrasca ZR izlaže na biračkome mjestu a zelenu presliku sa izbornim rezultatima za tu razinu predaje osobi ovlaštenoj od lokalnoga izbornoga povjerenstva.

11. BROJANJE GLASAČKIH LISTIĆA – OTVORENA LISTA

11.1. Prvi krug brojanja glasačkih listića po političkim subjektima

- Predsjednik biračkoga odbora u Obrazac za zbirne rezultate – ZR (otvorena lista) upisuje broj potpisa sa Obrasca brojnog stanja BS.
- Članovi biračkoga odbora u timovima po dva člana broje po 25 glasačkih listića (duplo brojanje) i unakrsno ih postavljaju na radnu površinu. Na zadnjem snopu je stiker (samoljepljivi papir u boji) sa brojem glasačkih listića u tom snopu.
- Predsjednik biračkoga odbora prebroji unakrsne snopove pomnoži sa 25 i doda broj glasačkih listića sa stikera. (**Primjer:** 10 snopova na stikeru upisano 10, znači $10 \times 25 + 10 = 260$) i taj podatak upiše u rubriku broj glasačkih listića u glasačkoj kutiji. Test točnosti je razlika između broja potpisa i broja glasačkih listića u glasačkoj kutiji te ukoliko nema razlike upiše se 0.
- Jedan član biračkoga odbora čita nazive političkih subjekata na glasačkom listiću dok drugi član biračkoga odbora iste upisuje na stikere a stikere postavlja po radnoj površini, pazeći da budu dovoljno razmaknuti da se listići prilikom razvrstavanja ne miješaju. Postavlja jedan stiker na kojem je upisano „sumnjivi“. Kod upisivanja naziva političkih subjekata na stikere mogu se koristiti skraćeni nazivi istih.
- Svi članovi biračkoga odbora tad uzimaju po snopove glasačkih listića okreću ih prema sebi i glasački listić na kojem su birači markirali politički subjekt stavljaju pored stikera sa nazivom tog političkog subjekta.
- Glasačke listiće prilikom razvrstavanja koji su po njima nevažeći, članovi biračkoga odbora stavljaju pored stikera sa natpisom „sumnjivi“. Ovom metodom se razvrstavaju glasački listići dok se svi ne razvrstaju. Predsjednik tad uzme dva stikera na koja napiše „neoznačeni“, „ostali“.
- Predsjednik jedan po jedan glasački listić iz skupine pored stikera „sumnjivi“ pokazuje članovima biračkoga odbora i zajedno odlučuju da li je glasački listić važeći ili ne. (**Primjer:** glasački listić je nevažeći zato što je prazan. Članovi biračkoga odbora potvrde i glasački listić se stavlja pored stikera „neoznačeni“. Glasački listić je nevažeći jer je birač markirao dva politička subjekta i glasački listić stavi pored stikera „ostali“).
- Kad su svi listići iz skupine „sumnjivi“ razvrstani, predsjednik prebroji nevažeće neoznačene i broj upiše u Obrazac ZR, prebroji nevažeće ostale i isto broj upiše u Obrazac ZR. Nevažeće neoznačene i ostale glasačke listiće predsjednik ubaci u, prema shemi pakiranja, odgovarajuću vreću u boji.
- Članovi biračkoga odbora u timovima po dva člana broje glasačke listiće za svaki od političkih subjekata koji su se nalazili na glasačkom listiću a koji su dobili glasove na tom biračkome mjestu tako što nabroje po 25 glasačkih listića (duplo brojanje) i vežu ih u rolne koje gumicom vežu. Na zadnjoj rolni je stiker sa brojem glasačkih listića u toj rolni. Kad tim prebroji glasačke listiće za jedan politički subjekt broji za drugi politički subjekt i tako sve dok svi glasački listići ne budu prebrojani. Kad je završeno brojanje svih glasačkih listića na stolu su stikeri sa imenima političkih subjekata na glasačkom listiću pored kojih su rolne sa glasačkim listićima za te političke subjekte.
- Predsjednik tad u Obrazac ZR većinski glas pored naziva svakog političkog subjekta upiše broj glasačkih listića koji su pored stikera sa njihovim nazivom tako da prebroji rolne koje pomnoži sa 25 i doda broj sa rolne na kojoj je stiker tako da dobije ukupno koliko je taj politički subjekt dobio glasova na tom biračkom mjestu. (**Primjer:** Kod stikera sa nazivom političkog subjekta pod rednim brojem 1 imaju 2 rolne sa glasačkim listićima a na jednoj rolni je stiker sa brojem 22 taj politički subjekt je dobio $1 \times 25 + 22 = 47$ glasova i taj broj predsjednik upiše kod imena tog političkog subjekta.) Tom metodom upiše glasove za sve političke subjekte. Na dnu tablice sa glasovima političkih subjekata se dobije, zbrajanjem svih glasova, ukupan broj važećih glasova koji predsjednik prepíše na prethodnu stranicu kao ukupan broj važećih glasova koji sabran sa ukupnim brojem nevažećih glasova treba dati ukupan broj glasačkih listića u glasačkoj kutiji.
- Ukupan broj važećih i nevažećih glasačkih listića daje ukupan broj glasačkih listića koji treba da je identičan ukupnom broju glasačkih listića u glasačkoj kutiji.
- Predsjednik svim nazočnim objavljuje rezultate prvog brojanja glasova dobivenih po sustavu otvorenih listi i na zahtjev lokalnoga izbornoga povjerenstva iste dostavlja na način koji odredi lokalno izorno povjerenstvo.

NAZIV OPĆINE NAZIV OPIŠTINE	TRAVNIK	ŠIFRA OPĆINE ŠIFRA OPIŠTINE	091A	ŠIFRA BIRAČKOG MJESTA ŠIFRA BIRAČKOG MJESTA	091A006
--------------------------------	---------	--------------------------------	------	--	---------

	ZBIR / ZBROJ GLASOVA ЗБИР / ЗБРОЈ ГЛАСОВА
Укупан број потписа на изводу из Централног бирачког списка / Središnjeg biračkog popisa (red / redak 5 iz Obrascu za brojno stanje)	260
1) Укупан број потписа на изводу из Централног бирачког списка (red 5 из Обрасца за бројно стање)	260
2) Број гласачких листића у гласачкој кутији Број гласачких листића у гласачкој кутији	260
3) Test tačnosti / točnosti red / redak 1 = red / redak 2; ako nisu isti upisati razliku Тест тачности red 1 = red 2; ако нису исти уписати разлику	0
A) Nevažeći neoznačeni glasački listići A) Неважени неозначени гласачки листићи	11
B) Nevažeći ostali glasački listići B) Неважени остали гласачки листићи	4
C) Укупан број неважећих гласачких листића (red A + red B)	15
D) Укупан број важећих гласачких листића (red A + red B)	245
D1) Укупан број важећих гласачких листића (политичка странка, коалиција, листа независних кандидата или независни кандидат)	245
D2) Укупан број важећих гласачких листића (национална мањина)	-
D) Укупан број важећих гласачких листића (red D1 + red D2)	245
E) Укупан број свих гласачких листића (red D1 + red D2)	260
F) Test tačnosti / točnosti red / redak E = red / redak 2; ako nisu isti upisati razliku Тест тачности red E = red 2; ако нису исти уписати разлику	0

Šifrički broj glasova po stranim jezicima za nezavisne glasačke listiće (PROVIDNA PLASTIČNA VREĆA VEŠA)
Серијски број гласачких листића за независне гласачке листиће (ПРОВИДНА ПЛАСТИЧНА ВРЕЋА ВЕША)

BA	0	1	1	7	6	5
----	---	---	---	---	---	---

Šifrički broj glasova po stranim jezicima za gласачке листиће - отворена листа (PROVIDNA PLASTIČNA VREĆA VEŠA)
Серијски број гласачких листића за гласачке листиће - отворена листа (ПРОВИДНА ПЛАСТИЧНА ВРЕЋА ВЕША)

BA	0	1	2	6	2	2
----	---	---	---	---	---	---

Šifrički broj glasova po stranim jezicima za gласачке листиће - отворена листа (PROVIDNA PLASTIČNA VREĆA VEŠA)
Серијски број гласачких листића за гласачке листиће - отворена листа (ПРОВИДНА ПЛАСТИЧНА ВРЕЋА ВЕША)

BA	4	5	5	0	0	3
----	---	---	---	---	---	---

Preporučuje se izbjegavanje da ovaj izvod nije lako odobravaju odobravati biranje / biranje na ovim biranim mjestima.
Попрецијудно се изbjегавати да овај извод лако одобривати одобривати бирање / бирање на овим бираним мјестима.

PREDSJEDNIK PREDSJEDNIK	IME I PREZIME (TIŠKANIM SLOVIMA) ИМЕ И ПРЕЗИМЕ (ТИШКАНИМ СЛОВИМА)	POTPIŠ ПОТПИС	IME I PREZIME (TIŠKANIM SLOVIMA) ИМЕ И ПРЕЗИМЕ (ТИШКАНИМ СЛОВИМА)	POTPIŠ ПОТПИС	IME I PREZIME (TIŠKANIM SLOVIMA) ИМЕ И ПРЕЗИМЕ (ТИШКАНИМ СЛОВИМА)	POTPIŠ ПОТПИС		
ЧЛАН 1 ЧЛАН 1	VEJKO PETROVIĆ	<i>Veško Petrović</i>	ЧЛАН 2 ЧЛАН 2	MLADEN VIČEVIĆ	<i>Mladen Vičević</i>	ЧЛАН 4 ЧЛАН 4	TATJANA TRIFKONIĆ	<i>Tatjana</i>
	MUSTAFA LAKOVIĆ	<i>Mustafa Laković</i>	ЧЛАН 3 ЧЛАН 3	EDINA IHTIJAREVIĆ	<i>Edina Ihtijarević</i>	ЧЛАН 5 ЧЛАН 5		

PRIMJER PRAVILNO POPUNJENOG OBRASCA ZA ZBIRNE REZULTATE – ZR

NAZIV OPĆINE NAZIV OPIŠTINE	TRAVNIK	ŠIFRA OPĆINE ŠIFRA OPIŠTINE	091A	ŠIFRA BIRAČKOG MJESTA ŠIFRA BIRAČKOG MJESTA	091A006
--------------------------------	---------	--------------------------------	------	--	---------

RB. РБ.	Politička stranka, koalicija, lista nezavisnih / neovisnih kandidata ili nezavisni / neovisni kandidat Политичка странка, коалиција, листа независних кандидата или независни кандидат	Број важећих гласова	RB. РБ.	Politička stranka, koalicija, lista nezavisnih / neovisnih kandidata ili nezavisni / neovisni kandidat Политичка странка, коалиција, листа независних кандидата или независни кандидат	Број важећих гласова
1	PARTIJA 1	0 0 4 7	1		
2	PARTIJA 2	0 0 4 8	2		
3	PARTIJA 3	0 0 8 0	3		
4	PARTIJA 4	0 0 7 0	4		
5			5		
6			6		
7			7		
8			8		
9			9		
10			10		
11			11		
12			12		
13			13		
14			14		
15			15		
16			16		
17		0 2 4 5	17		
			UKUPNO (= red / redak D1) УКУПНО (= ред Д1)		

Preporučuje se izbjegavanje da ovaj izvod nije lako odobravaju odobravati biranje / biranje na ovim biranim mjestima.
Попрецијудно се изbjегавати да овај извод лако одобривати одобривати бирање / бирање на овим бираним мјестима.

PREDSJEDNIK PREDSJEDNIK	IME I PREZIME (TIŠKANIM SLOVIMA) ИМЕ И ПРЕЗИМЕ (ТИШКАНИМ СЛОВИМА)	POTPIŠ ПОТПИС	IME I PREZIME (TIŠKANIM SLOVIMA) ИМЕ И ПРЕЗИМЕ (ТИШКАНИМ СЛОВИМА)	POTPIŠ ПОТПИС	IME I PREZIME (TIŠKANIM SLOVIMA) ИМЕ И ПРЕЗИМЕ (ТИШКАНИМ СЛОВИМА)	POTPIŠ ПОТПИС		
ЧЛАН 1 ЧЛАН 1	VEJKO PETROVIĆ	<i>Veško Petrović</i>	ЧЛАН 2 ЧЛАН 2	MLADEN VIČEVIĆ	<i>Mladen Vičević</i>	ЧЛАН 4 ЧЛАН 4	TATJANA TRIFKONIĆ	<i>Tatjana</i>
	MUSTAFA LAKOVIĆ	<i>Mustafa Laković</i>	ЧЛАН 3 ЧЛАН 3	EDINA IHTIJAREVIĆ	<i>Edina Ihtijarević</i>	ЧЛАН 5 ЧЛАН 5		

11.2. Drugi krug brojanja glasačkih listića po kandidatima

- Birački odbor se dijeli u timove po četiri člana. Jedan član tima je zadužen da čita oznake birača na glasačkom listiću za kandidate, drugi član tima je zadužen da kontrolira čitanje prvog člana, a ostala dva člana tima su zadužena da evidentiraju u pomoćni obrazac ono što prvi član čitač čita. Tim prvo broji glasačke listiće po glasovima za kandidate za jedan politički subjekt. Čitač uzme jednu rolnu od 25 glasačkih listića tog političkog subjekta. Razmotava rolnu i polako čita brojeve ispred kandidata za koje su birači stavili oznaku u kvadratiću ispred imena tih kandidata. Ukoliko je birač na glasačkom listiću označio samo kvadratić ispred naziva političkog subjekta, čitač ne čita ništa. Dva člana tima uzimaju svaki pomoćni obrazac i u njega prvo upisuju naziv političkog subjekta za kojeg se broje glasovi po kandidatima na vrhu prve kolone u označenu rubriku. Potom kako čitač čita tako u redu pored broja kojeg čuju stavljaju jednu uspravnu crticu. Čitač tako čita brojeve sa svih 25 glasačkih listića iz rolne po glasovima za kandidate a članovi tima to evidentiraju u pomoćni obrazac kako čitač čita. Jedna kolona pomoćnog obrasca je predviđena za jednu rolnu od 25 glasačkih listića. Prilikom evidentiranja članovi tima za svaki peti glas za kandidata stavljaju jednu kosu liniju preko 4 prethodne uspravne.
- Kad je čitač završio čitanje glasova po kandidatima jednog političkog subjekta jedne rolne tad članovi tima koji su evidentirali glasove zbrajaju za svaki broj na pomoćnom obrascu koliko imaju upisanih crtica i upisuju taj broj s desne strane u koloni za taj broj u za to određenu rubriku. Kad su sabrali sve redove po brojevima tad razmjenjuju pomoćne obrasce i jedan član tima koji je evidentirao glasove u pomoćni obrazac čita redom od rednog broja 1 do zadnjeg rednog broja u pomoćnom obrascu iz kolone ukupno sabrane glasove. Drugi član tima provjerava na svom pomoćnom obrascu da li se podudaraju sabrani podaci. Ako se u nekom redu sabrani podaci razlikuju član tima koji kontrolira na svom obrascu pored tog zbira upiše jednu zvjezdicu i nastavi dalje da prati što drugi član čita. Kad se završi kontrola oba člana prepisu u novu kolonu sve identične rezultate, kolonu ispred prekriže a čitač ponovo uzima onu istu rolnu i samo čita brojeve na glasačkim listićima za kandidata pod rednim brojem pod kojim se nisu poklopili rezultati kod članova koji evidentiraju rezultate čitanja. Ponovo istom metodom zbroje glasove za tog kandidata i kad se rezultati kod oba člana tima poklope otvaraju novu kolonu sa nazivom istog političkog subjekta. Čitač iščitane glasačke listiće ponovo veže u rolnu i stavlja pored stikera sa imenom tog političkog subjekta ali tako da se ne miješa sa neiščitanim rolnama.
- Tad uzima novu rolnu, odmotava je i čita istom metodom redne brojeve ispred kojih su birači stavili oznaku a članovi tima s pomoćnim obrascem evidentiraju uspravnim crticama sa svakom petom kosom preko četiri uspravne brojeve koje čuju od čitača. Ponovo istom metodom zbrajaju sve crtice i upisuju dobiveni broj sa desne strane svakog reda i uspoređuju rezultate. Kad ispune sve kolone na jednoj stranici tad članovi tima koji evidentiraju u pomoćnim obrascima glasove po kandidatima, u krajnjoj desnoj koloni ukupno zbrajaju sve zbirove iz svih kolona za svaki redni broj. Ukoliko je ostalo još rolni za čitanje članovi tima koji evidentiraju čitanje prelaze na novu stranicu i otvaraju nove kolone za evidentiranje i tako redom dok se sve rolne glasačkih listića ne iščitaju i ne evidentiraju glasovi po kandidatima. Kad je to završeno članovi koji evidentiraju u pomoćnom obrascu rezultate presavijaju prethodnu stranicu i kolonu ukupno sa prethodne stranice zbrajaju sa svim zbirovima iz kolona na narednoj stranici i upisuju u krajnju kolonu ukupno na toj stranici.
- Nakon toga predsjednik u Obrascu ZR (otvorena lista) nalazi list sa kandidatima političkog subjekta kojem su se brojali glasovi po kandidatima. Jedan član tima koji je evidentirao rezultate čitanja iz svog pomoćnog obrasca čita za svaki redni broj zbir glasova iz krajnje kolone ukupno. Predsjednik upisuje rezultate u predviđena polja pored imena svakog kandidata. Kandidatu koji nije dobio glasove član tima čita 0 a predsjednik upisuje 0 u predviđeno polje. Kad je predsjednik evidentirao glasove po kandidatima za jedan politički subjekt, istom metodom se broje glasovi za preostale političke subjekte, dok se ne prebroje svi glasački listići za sve političke subjekte.

PRIMJER KAKO SE KORISTI POMOĆNI OBRAZAC ZA BROJANJE

Помоћни образац за бројање

1

Број кандидата	Политичка странка, коалиција или листа независних кандидата		Број кандидата	Политичка странка, коалиција или листа независних кандидата		Број кандидата	Политичка странка, коалиција или листа независних кандидата		Број кандидата	Политичка странка, коалиција или листа независних кандидата		Број кандидата	УКУПНО
	Гласови	Збир		Гласови	Збир		Гласови	Збир		Гласови	Збир		
1	IIII I	11	1	IIII II	10	1			1			1	21
2	IIII IIII IIII II	20	2	IIII IIII IIII	13	2			2			2	33
3	IIII II	10	3	IIII I	7	3			3			3	17
4	III	3	4	III	3	4			4			4	6
5		0	5	I	1	5			5			5	1
6		0	6	0	0	6			6			6	0
7	IIII IIII IIII II	22	7	IIII II IIII	13	7			7			7	35
8	IIII	5	8	IIII IIII	9	8			8			8	14
9	IIII III	8	9	IIII IIII	9	9			9			9	17
10			10			10			10			10	
11			11			11			11			11	
12			12			12			12			12	
13			13	+		13			13	=		13	
14			14			14			14			14	
15			15			15			15			15	
16			16			16			16			16	
17			17			17			17			17	
18			18			18			18			18	
19			19			19			19			19	
20			20			20			20			20	
21			21			21			21			21	
22			22			22			22			22	
23			23			23			23			23	
24			24			24			24			24	
25			25			25			25			25	
26			26			26			26			26	
27			27			27			27			27	
28			28			28			28			28	
29			29			29			29			29	
30			30			30			30			30	
31			31			31			31			31	
32			32			32			32			32	
33			33			33			33			33	
34			34			34			34			34	
35			35			35			35			35	
36			36			36			36			36	
37			37			37			37			37	
38			38			38			38			38	
39			39			39			39			39	

↑
ПРЕСАВИТИ ОВДЈЕ

> Iznimno od prethodno opisane procedure, na biračkome mjestu sa tri člana biračkoga odbora, jedan član biračkoga odbora čita redne brojeve kandidata ispred kojih su birači u okviru tog političkog subjekta stavljali oznaku, a dva člana biračkoga odbora svaki za sebe u svoj Pomoćni obrazac za drugi krug brojanja glasova po kandidatima upisuje uspravne crtice.

- Predsjednik tad za svaki politički subjekt veže sve glasačke listiće u jednu rolnu i ubacuje ih u, prema shemi pakiranja, odgovarajuću vreću u boji na kojoj je također utisnuta i oznaka izborne razine, te na vreću upisuje oznaku biračkoga mjesta. **NAPOMENA:** Boja vreće u koju se pakuju prebrojani glasački listići odgovara boji glasačkih listića.
- Plavu presliku obrasca za zbirne rezultate ZR (otvorena lista) stavlja u kuvertu i ubacuje je u vreću i vreću pečati već određenim pečatom čiji je broj upisao na obrazac. Zelenu presliku obrasca za zbirne rezultate ZR (otvorena lista) ubacuje u kuvertu za predsjednika izbornoga povjerenstva, crvenu presliku obrasca ostavlja predsjednik za sebe, original obrasca stavlja u kuvertu za Središnje izbornu povjerenstvo BiH.
- Predsjednik biračkoga odbora u manju providnu vreću, na kojoj je obvezno upisana šifra biračkoga mjesta, pakira sljedeći materijal:
 - Zapisnik o radu biračkoga odbora – original
 - Izvadak iz konačnog Središnjeg biračkog popisa
 - Pomoćne obrasce za brojanje na kojim su evidentirani glasovi po kandidatima – za sve izborne razine i za sve političke subjekte za koje su se pomoćni obrasci koristili.

NAKON UTVRĐIVANJA REZULTATA GLASOVANJA I PAKIRANJA IZBORNOGA MATERIJALA NA NAČIN KAKO JE TO PROPISANO, BIRAČKI ODBOR ODMAH, A NAJKASNIJE 12 SATI NAKON ZATVARANJA BIRAČKOGA MJESTA, SAV IZBORNI MATERIJAL DOSTAVLJA LOKALNOME IZBORNOME POVJERENSTVU.

V. BIRAČKO MJESTO ZA GLASOVANJE U ODSUSTVU

1.1. Procedure glasovanja, brojanja kuverata, evidentiranja podataka u Obrascu za brojno stanje i vođenje Zapisnika o radu biračkoga odbora

a) Na biračkome mjestu za glasovanje u odsustvu primjenjuje se procedura glasovanja utvrđena za redovita biračka mjesta. Biraču koji glasuje na biračkome mjestu za glasovanje u odsustvu izdaju se kuverte koje sadrže glasačke listiće koji se izdaju u osnovnoj izbornoj jedinici za koju birač glasuje.

> Birač koji glasuje u odsustvu, ako ošteti glasački listić, vraća kuvertu s glasačkim listićima, a član biračkoga odbora izdaje mu novu kuvertu s glasačkim listićima.

b) Birački odbor prije otvaranja biračkoga mjesta za glasovanje u odsustvu obavlja iste radnje kao i birački odbor na redovitim biračkim mjestima, osim što se na tim biračkim mjestima ručno broje kuverte koje sadrže glasačke listiće po osnovnim izbornim jedinicama za koje birači glasuju. Dobivene brojeve prebrojanih koverti predsjednik unosi u Obrazac za brojno stanje.

c) Nakon zatvaranja biračkoga mjesta za glasovanje u odsustvu birački odbor obavlja sljedeće radnje:

- broji potpise na izvratku iz konačnog Središnjeg biračkog popisa;
- broji neiskorištene kuverte s glasačkim listićima po osnovnim izbornim jedinicama;
- broji kuverte s oštećenim glasačkim listićima po osnovnim izbornim jedinicama ako ih ima;
- upisuje dobivene brojeve u Obrazac za brojno stanje, a neiskorištene kuverte pakira u originalne kutije, oštećene kuverte s glasačkim listićima stavlja u kuvertu A3 s natpisom oštećeni glasački listići te ih pakiraju u providnu vreću;
- otvara glasačku kutiju i razvrstava kuverte s glasačkim listićima po osnovnim izbornim jedinicama;
- broji kuverte s glasačkim listićima po osnovnim izbornim jedinicama i uvezuje ih gunicama;
- predsjednik upisuje dobiveni broj kuverata za svaku osnovnu izbornu jedinicu u Obrazac za brojno stanje;
- upakirane snopove kuverata po osnovnim izbornim jedinicama ubacuju u crvenu vreću;
- upisuje na Obrazac za brojno stanje brojeve pečata providne vreće, crvene vreće i manje providne plastične vreće;
- plavu presliku Obrasca za brojno stanje stavlja u crvenu vreću i zatvara je pečatom;
- u providnu manju plastičnu vreću ubacuje original Zapisnika o radu biračkoga odbora – ZARBO, izvadak iz konačnog Središnjeg biračkog popisa i original Obrasca za brojno stanje te je pečati predviđenim pečatom;
- u zelenu kuvertu stavlja zelenu presliku Zapisnika o radu biračkoga odbora – ZARBO i zelenu presliku Obrasca za brojno stanje koja je za predsjednika lokalnoga izbornoga povjerenstva;
- crvenu presliku Obrasca za brojno stanje predsjednik zadržava za sebe.

**PRIMJER PRAVILNO POPUNJENOG OBRASCA ZA BROJNO STANJE
NA BIRAČKOME MJESTU ZA GLASOVANJE U ODSUSTVU – BSO**

**OBRAZAC ZA BROJNO STANJE
(Biračko mjesto za glasanje/glasovanje u odsustvu/odsutnosti)**

Ime općine:

TRAVNIK

Broj biračkog mjesta:

091A504

BSO

Šifra općine/izborne jedinice za koju se glasa/glasuje →

I: PRIJE OTVARANJA BIRAČKOG MJESTA		050	133	135	100													
1. Broj imena birača na izvodu iz Centralnog/Središnjeg biračkog spiska/popisa (ručno - brojač)		17	35	10	2													
2. Broj primljenih koverata sa glasackim listićima		20	40	15	5													
II: NAKON ZATVARANJA BIRAČKOG MJESTA																		
3. Broj potpisa na izvodu iz Centralnog/Središnjeg biračkog spiska/popisa (ručno brojač)		13	31	6	0													
4. Broj oštećenih koverata sa glasackim listićima (paklet za)		0	0	0	0													
5. Broj izdatih koverata sa glasackim listićima (red/redak 6+7+8)		13	31	6	0													
6. Broj neiskorištenih koverata sa glasackim listićima (ručno brojač)		7	9	9	5													
7. Broj zaduženih koverata sa glasackim listićima (red/redak 9+10)		20	40	15	5													
III: NAKON OTVARANJA GLASAČKE KUTIJE																		
8. Broj koverata sa glasackim listićima za glasanje/glasovanje u odsustvu/odsutnosti		13	31	6	0													
IV: Test tačnosti/točnosti																		
9. Red/redak 7. = Red/redak 2.; ako nisu isti, upisati razliku		0	0	0	0													

Serijski broj platnog pedeset za veći sa neiskorištenim gl. listićima (brojima veća)

BA 0 0 0 7 0 2 6

Serijski broj platnog pedeset za veći sa koveratima sa gl. listićima (brojima veća)

BA 0 9 1 0 0 3

Serijski broj platnog pedeset za veći sa koveratima sa koveratima sa gl. listićima (brojima veća)

BA 6 3 0 0 8 8

Popisujući se ispod, izjavljujem da ovi brojevi tačno/točno odražavaju iz-
borne aktivnosti na ovom biračkom mjestu.

PREDSJEDNIK	IME (ŠTAMPANIM/TISKANIM SLOVIMA)	POTPIS
ČLAN 1	VEJKO PETROVIĆ	<i>Veško Petrović</i>
ČLAN 2	MUSTAFA LIKOVIĆ	<i>Mustafa Liković</i>
	MARBA VICEVIĆ	<i>Marba Vicević</i>

ČLAN 3	IME (ŠTAMPANIM/TISKANIM SLOVIMA)	POTPIS
ČLAN 4	EDUJA HITIŠAREVIĆ	<i>Eduja Hitišarević</i>
	TARIJANA TRIFKOVIĆ	<i>Tarijana Trifković</i>

VI. BIRAČKO MJESTO ZA GLASOVANJE NEPOTVRĐENIM GLASAČKIM LISTIĆIMA

- Po jedno biračko mjesto u svakoj osnovnoj izbornoj jedinici ovlašteno je za izdavanje nepotvrđenih glasačkih listića. Lokalno izborno povjerenstvo će na biračkome mjestu ovlaštenom za izdavanje nepotvrđenih glasačkih listića po mogućnosti osigurati računalo na kojemu će biti podaci iz Središnjeg biračkog popisa.

Na biračkome mjestu za glasovanje nepotvrđenim glasačkim listićima biračko pravo ostvaruju sljedeće kategorije birača:

- birači koji su upisani u izvadak iz Središnjeg biračkog popisa za glasovanje izvan BiH a na dan održavanja izbora zateknu se u zemlji,
- redoviti birači koji se ne nalaze na zaključenom izvratku iz Središnjeg biračkog popisa a posjeduju važeći identifikacijski dokument iz Poglavlja IV. ovoga Priručnika i potvrdu o mjestu prebivališta, odnosno ukoliko se radi o biračima u Brčko Distriktu BiH pored navedenih dokumenata i dokaz o entitetskom državljanstvu.

1. Procedure glasovanja, brojanja kuverata, evidentiranja podataka u Obrascu za brojno stanje i vođenje Zapisnika o radu biračkoga odbora

- a) Središnje izborno povjerenstvo putem lokalnoga izbornoga povjerenstva biračkim odborima na biračkim mjestima ovlaštenim za izdavanje nepotvrđenih glasačkih listića dostavlja popis birača koji su upisani u izvadak iz Središnjeg biračkog popisa za birače koji glasuju putem pošte, za tu osnovnu izbornu jedinicu. Navedeni popis služi u svrhu utvrđivanja prava glasovanja putem nepotvrđenih glasačkih listića za ovu kategoriju birača.
- b) Svoje biračko pravo ovi birači ostvaruju u osnovnoj izbornoj jedinici za koju su upisani u Središnjem biračkom popisu da glasuju poštom ili su upisani u Središnji birački popis po prijavljenom prebivalištu.

- **Birači koji promijene prebivalište iz jedne osnovne izborne jedinice u drugu osnovnu izbornu jedinicu u razdoblju od zaključenja konačnog Središnjeg biračkog popisa do dana izbora, biračko pravo ostvarit će u osnovnoj izbornoj jedinici u kojoj su imali prijavljeno prebivalište prije dana zaključenja konačnog Središnjeg biračkog popisa.**

- c) Ime birača koji ima pravo glasovati nepotvrđenim glasačkim listićem upisuje se na izvadak iz Središnjeg biračkog popisa, koji sadrži sve podatke kao i izvadak iz konačnog Središnjeg biračkog popisa. Birač se potpisuje na izvadak iz Središnjeg biračkog popisa i glasuje nepotvrđenim – kuvertiranim glasačkim listićem koji se pakira u posebnu sigurnosnu bijelu kuvertu.
- a) Član biračkoga odbora zadužen za izdavanje glasačkih listića, na osnovu identifikacijskoga dokumenta birača, ispunjava neophodne podatke na prednjoj stranici kuverte s nepotvrđenim – kuvertiranim glasačkim listićima, na osnovi kojih se može provjeriti biračko pravo. Na prednju stranicu kuverte upisuju se sljedeći podaci:
- broj biračkoga mjesta;
 - prezime i ime birača;
 - jedinstveni matični broj birača;
 - nadnevak rođenja;
 - trenutačna adresa stanovanja koju birač navede;
 - naziv i broj predočenog identifikacijskog dokumenta i naziv tijela koje je izdalo dokument.

PRIMJER PRAVILNO POPUNJENOG OBRASCA ZA BROJNO STANJE NA BIRAČKOME MJESTU OVLAŠTENOM ZA IZDAVANJE NEPOTVRĐENIH GLASAČKIH LISTIĆA – BSN

OBRAZAC ZA BROJNO STANJE (B.M. za glasanje/glasovanje nepotvrđenim glasačkim listićima)	Naziv općine: TRAVNIK	Broj biračkog mjesta: 091A-501NNN	BSN
--	--------------------------	--------------------------------------	-----

Serijski broj plastičnog pečata-Glasačka kutija 1		Serijski broj plastičnog pečata-Glasačka kutija 2 (Ako je potrebno!)	
BA 6 7 3 0 0 3	BA 1 6 6 0 1 6		
PEČAT 1	PEČAT 2	PEČAT 1	PEČAT 2

Šifra općine/izborne jedinice za koju se glasa/glasuje → 091A

DIO I: PRIJE OTVARANJA BIRAČKOG MJESTA	
1. Broj imena na listi/popisu birača koji su registrovani za glasanje/glasovanje putem pošte, a mogu glasovati/glasati nepotvrđenim gl. listićima (ručno brojati)	750
2. Broj primljenih koverata sa glasačkim listićima	75
DIO II: TOKOM GLASANJA/TIJEKOM GLASOVANJA	
3. Broj naknadno primljenih koverata sa glasačkim listićima	0
4. Ukupan broj primljenih koverata sa glasačkim listićima (red 2+3)	75
DIO III: NAKON ZATVARANJA BIRAČKOG MJESTA	
5. Broj potpisa na izvodu iz Centralnog biračkog spiska/popisa za birače koji su glasali/glasovali nepotvrđenim glasačkim listićima	11
6. Broj upropaštenih koverata sa glasačkim listićima (paket 2n)	0
7. Broj izdanih koverata sa glasačkim listićima (red 5+6)	11
8. Broj neiskorištenih koverata sa glasačkim listićima (ručno brojati)	64
9. Sveukupan broj zaduženih koverata sa glasačkim listićima (red 7+8)	75
DIO IV: NAKON OTVARANJA GLASAČKE KUTIJE	
10. Broj koverata sa nepotvrđenim glasačkim listićima	11
DIO V: Test tačnosti/točnosti	
11. Red 9=red 4; ako nisu isti, upisati razliku	0
12. Red 10 = red 5; ako nisu isti, upisati razliku	0

Serijski broj plastičnog pečata za vreću sa neiskorištenim gl. listićima (providna veća) BA 0 0 1 1 3 8
--

Serijski broj plastičnog pečata za vreću sa koveratama sa nepotvrđenim gl. listićima (zelena) BA 0 1 0 0 3 6

Serijski broj plastičnog pečata za vreću sa dokumentacijom za Centralnu/Središnju izbornu komisiju/povjerenstvo (providna manja) BA 7 7 0 7 0 3
--

Potpisujući se ispod, izjavljujem da ovi brojevi tačno/točno odražavaju izborne aktivnosti na ovom biračkom mjestu.

	IME (ŠTAMPANIM/TISKANIM SLOVIMA)	POTPIS
PREDSJEDNIK	VELJKO PETROVIĆ	<i>[Signature]</i>
ČLAN 1	MUSTAFA LAKOVIĆ	<i>[Signature]</i>
ČLAN 2	MLADEN VIČEVIĆ	<i>[Signature]</i>
ČLAN 3	EDINA IHTIJAREVIĆ	<i>[Signature]</i>
ČLAN 4	TATJANA TRIFKOVIĆ	<i>[Signature]</i>

VII. MOBILNI TIM

- > Da bi glasovali birači koji su vezani za svoje domove, odnosno koji su vezani za ustanove (pritvorske jedinice, gerijatrijske, distrofičarske ili druge zdravstvene ustanove), lokalna izborna povjerenstva formiraju mobilni tim koji će posjetiti ove kategorije birača.

1. Procedure glasovanja, brojanja kuverata, evidentiranja podataka u Obrascu za brojno stanje i vođenje Zapisnika o radu biračkoga odbora (mobilnog tima)

- a) Mobilni tim se sastoji od predsjednika i dva člana. Predsjednik rukovodi radom mobilnog tima i odgovoran je za njegovu zakonitost. Lokalno izborna povjerenstvo jedan sat prije otvaranja biračkih mjesta predaje mobilnom timu materijal kako slijedi:
- izvadak iz Središnjeg biračkog popisa za birače koji su prijavljeni za glasovanje na ovaj način;
 - odgovarajući broj glasačkih listića zapakovanih u zaštitne kuverte, koje su stavljene u personalizirane kuverte na kojima su upisane šifre osnovnih izbornih jedinica za koje se glasuje;
 - odgovarajući broj pomoćnih glasačkih kutija (kartonske kutije);
 - Obrazac za brojno stanje – mobilni tim;
 - potrošni materijal koji je neophodan u procesu rada mobilnog tima;
 - Zapisnik o radu biračkoga odbora;
 - popis birača s adresama i kontakt telefonima i
 - plan rada mobilnog tima.

- > Za potrebe rada na terenu lokalno izborna povjerenstva mobilnom timu treba osigurati odgovarajuće motorno vozilo, odnosno odgovarajući prijevoz do birača koji su upisani u izvadak iz Središnjeg biračkog popisa za glasovanje putem mobilnog tima.
- > Mobilni tim prilikom posjete birača koji su vezani za ustanove može, radi bržeg i učinkovitijeg glasovanja, u suradnji s nadležnim osobljem, organizirati glasovanje na način na koji se glasovanje organizira na biračkome mjestu, pridržavajući se pri tome procedure koja je propisana za glasovanje birača na biračkome mjestu.
- > Mobilni tim za glasovanje dužan je osigurati tajnost glasovanja na način kako je to propisano zakonom i objašnjeno ovim Priručnikom.
- > Mobilni tim za glasovanje dužan je pridržavati se plana rada mobilnog tima koji je donijelo lokalno izborna povjerenstvo i omogućiti akreditiranim promatračima promatranje rada mobilnog tima. Akreditirani promatrači mogu promatrati rad mobilnog tima za glasovanje na način kako je to objašnjeno u Poglavlju III. ovoga Priručnika i ako ne narušavaju privatnost birača koji su vezani za svoje domove, odnosno ako ne narušavaju pravila ponašanja koja su uspostavljena u ustanovama za koje su birači vezani i uz suglasnost nadležnog osoblja tih ustanova.

- b) Po preuzimanju izbornoga materijala predsjednik i članovi mobilnog tima obavljaju sljedeće:
- upisuju svoja imena u Zapisnik i potpisuju se u dijelu Zapisnika koji je za to predviđen;
 - upisuju broj birača s izvotka iz Središnjeg biračkog popisa na predviđeno mjesto u Obrascu za brojno stanje;
 - ručno broje primljene personalizirane – zaštitne kuverte sa setovima glasačkih listića prema šiframa osnovnih izbornih jedinica za koje se glasuje, a prema biračkoj opciji birača koji su upisani u izvadak iz Središnjeg biračkog popisa i upisuju taj broj u Obrazac za brojno stanje;

- formiraju pomoćnu glasačku kutiju i stavljaju papirni samoljepljivi pečat na otvor glasačke kutije i
- upisuju serijske brojeve pečata s pomoćne glasačke kutije u Obrazac za brojno stanje.

c) Mobilni tim počinje raditi u 07.00 sati, a završava u 19.00 sati.

d) Način glasovanja birača s posebnim potrebama ne razlikuje se od načina glasovanja utvrđenog za biračka mjesta.

e) Mobilni tim prilikom rada na terenu, nakon glasovanja birača na određenoj lokaciji, samoljepljivom trakom lijepi otvor glasačke kutije koji potpisuju predsjednik i članovi mobilnog tima.

f) Nakon završetka rada na terenu, mobilni tim stavlja na otvor pomoćne glasačke kutije samoljepljivi papirni pečat na koji se potpisuju predsjednik i članovi mobilnog tima, a serijski broj pečata evidentira na dodatnom Obrascu za brojno stanje.

g) U Zapisnik o radu mobilnog tima, koji potpisuju predsjednik i oba člana, upisuju se važniji događaji tijekom njihovoga rada na terenu.

h) Nakon završenog obilaska svih birača čija se imena nalaze na izvatku iz Središnjeg biračkog popisa, mobilni tim odlazi u sjedištu lokalnoga izbornoga povjerenstva i obavlja sljedeće radnje:

- broji potpise na izvatku iz Središnjeg biračkog popisa;
- broji neiskorištene kuverte s glasačkim listićima po osnovnim izbornim jedinicama;
- broji kuverte s oštećenim glasačkim listićima po osnovnim izbornim jedinicama ako ih ima;
- upisuje dobivene rezultate u Obrazac za brojno stanje, a neiskorištene kuverte pakira u originalne kutije, oštećene kuverte s glasačkim listićima stavlja u kuvertu A3 s natpisom oštećeni glasački listići te ih pakiraju u providnu vreću;
- otvara glasačku kutiju;
- broji kuverte s glasačkim listićima po osnovnim izbornim jedinicama i uvezuje ih gumicom;
- predsjednik upisuje dobiveni broj kuverata s glasačkim listićima po osnovnim izbornim jedinicama u Obrazac za brojno stanje;
- upakirane kuverte s glasačkim listićima po osnovnim izbornim jedinicama ubacuju u narančastu vreću;
- upisuje na Obrazac za brojno stanja brojeve pečata providne vreće, narančaste vreće i manje providne vreće;
- plavu presliku Obrasca za brojno stanje stavlja u narančastu vreću i zatvara je pečatom;
- u manju providnu vreću ubacuje original Zapisnika o radu biračkoga odbora – ZARBO, izvadak iz Središnjeg biračkog popisa i original Obrasca za brojno stanje te je pečati predviđenim pečatom;
- u zelenu kuvertu stavlja zelenu presliku Zapisnika o radu biračkoga odbora i zelenu presliku Obrasca za brojno stanje koja je za predsjednika lokalnoga izbornoga povjerenstva;
- Crvenu presliku Obrasca za brojno stanje predsjednik zadržava za sebe.

i) Mobilni tim svoj izborni materijal predaje lokalnome izbornome povjerenstvu u njegovom sjedištu.

DIO TREĆI

KAZNENE ODREDBE

VIII. KAZNENE ODREDBE

1. SANKCIJE IZ IZBORNOGA ZAKONA BiH (POGLAVLJE 19A)

1.1. Zabranom angažiranja za rad na biračkome mjestu u Centru za birački popis u općinskom izborome povjerenstvu ili drugome izborome povjerenstvu uspostavljenom sukladno članku 2.21 Izbornoga zakona BiH, odnosno novčanom kaznom u iznosu od 200,00 KM do 1.000,00 KM kaznit će se predsjednik ili član biračkoga odbora ako:

- sudjeluje u donošenju odluke koja može dovesti u sumnju njegovu sposobnost da djeluje nepristrano (članak 2.1 Izbornoga zakona BiH);
- ne obavijesti birače o svim informacijama neophodnim za provođenje izbora, sukladno propisima Središnjega izbornoga povjerenstva BiH (članak 2.13 stavak (1) točka 5);
- nepravilno broji glasačke listiće na biračkim mjestima i u općinskim centrima za brojanje (članak 2.13 stavak (1) točka 7);
- ne odredi dužnosti članovima biračkoga odbora (članak 5.6 stavak (2));
- Zapisnik o radu biračkoga odbora ne sadrži podatke propisane Izbornim zakonom BiH (članak 5.7);
- ne objasni biraču način glasovanja i ne osigura tajnost glasovanja (članak 5.11 stavak (1));
- izda glasački listić ili listiće protivno propisima koji reguliraju izdavanje glasačkih listića (članak 5.13);
- ne utvrdi identitet birača i potpis birača na izvatku iz Središnjeg biračkog popisa sukladno Izbornome zakonu BiH (članak 5.13);
- pomaže osobi pri glasovanju na način koji nije sukladan Izbornome zakonu BiH (članak 5.19 stavak (2));
- su obrasci popunjeni protivno članku 5.25 Izbornoga zakona BiH.

2. ZLOUPORABA BIRAČKOGA PRAVA I IZBORNA PRIJEVARA – KAZNENI ZAKON BOSNE I HERCEGOVINE

Uskraćivanje biračkoga prava Članak 150.

Ko u obavljanju povjerene mu dužnosti u svezi s izborima za institucije Bosne i Hercegovine drugoga, u namjeri da ga spriječi u ostvarenju njegovoga biračkoga prava, protuzakonito ne uvede u birački popis ili ga izbriše iz biračkoga popisa ili mu na drugi način uskrati biračko pravo, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

Povreda slobode opredjeljenja birača Članak 151.

(1) Ko silom, ozbiljnom prijetnjom, prinudom, podmićivanjem ili korištenjem njegovog teškog ekonomskog stanja ili na drugi protupravan način utječe na birača u Bosni i Hercegovini da na izborima za institucije Bosne i Hercegovine ili prilikom glasovanja o

opozivu ili na referendumu, glasuje za ili protiv pojedine liste, pojedinog kandidata, odnosno da glasuje za ili protiv opoziva, za ili protiv prijedloga o kome se odlučuje referendumom, ili da uopće ne glasuje, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

(2) Član biračkoga odbora ili druga osoba koja učini kazneno djelo iz stavka (1) ovoga članka u vršenju povjerene joj dužnosti u svezi s izborima, glasovanjem ili referendumom, kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

Prijevara pri glasovanju Članak 152.

Ko na izborima za institucije Bosne i Hercegovine ili pri glasovanju o opozivu predstavnika u institucijama Bosne i Hercegovine ili na referendumu u Bosni i Hercegovini ponovno glasuje, glasuje umjesto drugoga pod njegovim imenom, kaznit će se kaznom zatvora od tri mjeseca do pet godina.

Povreda tajnosti glasovanja

Članak 153.

(1) Ko pri izboru za institucije Bosne i Hercegovine ili pri glasovanju o opozivu predstavnika u institucijama Bosne i Hercegovine ili na referendumu u Bosni i Hercegovini povrijedi tajnost glasovanja, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do šest mjeseci.

(2) Ko silom, ozbiljnom prijetnjom ili na drugi protupravan način traži od građanina da kaže za koga je glasovao ili kako je glasovao ili da li je glasovao za ili protiv opoziva, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

(3) Član biračkoga odbora ili druga osoba koja učini kazneno djelo iz stavka (1) ovoga članka u vršenju povjerene joj dužnosti u svezi s izborima ili glasovanjem, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

Izborna prijevara

Članak 154.

Ko krivotvori rezultate izbora ili glasovanja za institucije Bosne i Hercegovine dodavanjem, oduzimanjem ili brisanjem glasova ili potpisa, netočnim brojanjem glasova, neistinitim upisivanjem rezultata u izborne isprave ili na drugi način, ili objavi kao konačan rezultat izbora ili glasovanja koji ne odgovara obavljenom glasovanju, kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

Uništenje izbornih isprava

Članak 155.

Ko na izborima za institucije Bosne i Hercegovine, pri glasovanju o opozivu predstavnika u institucijama Bosne i Hercegovine ili na referendumu u Bosni i Hercegovini, uništi, prikrije, ošteti ili oduzme kakvu ispravu o izborima ili o glasovanju o opozivu ili kakav predmet koji služi za izbor ili za glasovanje o opozivu, kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

Literatura

- Izborni zakon Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH”, broj: 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13 i 7/14)
- Pravilnik o načinu provedbe izbora („Službeni glasnik BiH“, br. 37/14)
- Naputak o vrstama, načinu i rokovima za određivanje biračkih mjesta („Službeni glasnik BiH“, br. 37/14)
- Naputak o uvjetima i procedurama za akreditiranje izbornih promatrača u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, br. 37/14)
- Napitak o utvrđivanju kvalifikacija i postupku imenovanja članova biračkih odbora („Službeni glasnik BiH“, br. 37/14)
- Kazneni zakon BiH („Službeni glasnik BiH“, broj: 3/03, 32/03, 37/03, 54/04, 61/04, 30/05, 53/06, 55/06, 32/07, 8/10 i 47/14)

PRIVITAK

SHEME PAKIRANJA IZBORNOGA MATERIJALA

Šema pakovanja/pakiranja izbornog materijala na redovnom biračkom mjestu u F BiH

Predsjedništvo BiH – NIVO 701/702

Siva zaštitna vreća

1. Prebrojani važeći glasački listići
2. Providna plastična vreća sa:
Koverta - nevažeći glasački listići /Obrazac za zbirne rezultate ZR većinski glas (plava kopija)

Providna zaštitna vreća (veća)

1. Neiskorišteni glasački listići (upakovani u originalne kutije)
2. Koverta oštećeni glasački listići

Parlamentarna skupština BiH – NIVO 511- 515

Plava zaštitna vreća

1. Prebrojani važeći glasački listići
2. Providna plastična vreća sa:
Koverta - nevažeći glasački listići /Obrazac za zbirne rezultate ZR otvorena lista (plava kopija)

Providna zaštitna vreća (veća)

1. Neiskorišteni glasački listići (upakovani u originalne kutije)
2. Koverta oštećeni glasački listići

Zastupnički dom Parlamenta F BiH – NIVO 401- 412

Ljubičasta zaštitna vreća

1. Prebrojani važeći glasački listići
2. Providna plastična vreća sa:
3. Koverta - nevažeći glasački listići /Obrazac za zbirne rezultate ZR otvorena lista (plava kopija)

Providna zaštitna vreća (veća)

1. Neiskorišteni glasački listići (upakovani u originalne kutije)
2. Koverta oštećeni glasački listići

Kantonalna skupština – NIVO 201 - 210

Bordo crvena zaštitna vreća

1. Prebrojani važeći glasački listići
2. Providna plastična vreća sa:
Koverta - nevažeći glasački listići /Obrazac za zbirne rezultate ZR otvorena lista (plava kopija)

Providna zaštitna vreća (veća)

1. Neiskorišteni glasački listići (upakovani u originalne kutije)
2. Koverta oštećeni glasački listići

Providna zaštitna vreća (manja)

1. Knjige pomoćnih obrazaca
2. Izvod iz Centralnog biračkog spiska
3. Zapisnik o radu biračkog odbora
(original u koricama)

Koverta za Predsjednika biračkog odbora:

1. Obrazac brojnog stanja (crvena kopija)
2. Obrazac za zbirne rezultate ZR većinski glas za nivo 701/702 (crvena kopija)
3. Obrazac za zbirne rezultate ZR otvorena lista za nivoe 200,400,500 (crvena kopija)

Koverta za Predsjednika izborne komisije:

1. Obrazac brojnog stanja (zelena kopija)
2. Obrazac za zbirne rezultate ZR većinski glas za nivo 701/702 (zelena kopija)
3. Obrazac za zbirne rezultate ZR otvorena lista za nivoe 200,400,500 (zelena kopija)
4. Zapisnik o radu biračkog odbora (zelena kopija)

Koverta A3 za Centralnu izbornu komisiju BiH

1. Obrazac brojnog stanja (original)
2. Obrazac za zbirne rezultate ZR većinski glas za nivo 701/702 (original)
3. Obrazac za zbirne rezultate ZR otvorena lista za nivoe 200,400,500 (original)

NAPOMENA:

Na svaku vreću potrebno je upisati broj biračkog mjesta !

Šema pakovanja/pakiranja izbornog materijala na biračkom mjestu za glasanje u odsutnosti u FBiH

Crvena zaštitna vreća

1. Prebrojane koverta sa setovima glasačkih listića uvezane po izbornim jedinicama
2. Obrazac brojnog stanja (plava kopija)

Providna zaštitna vreća (veća)

1. Neiskorištene koverta sa setovima glasačkih listića upakovane u originalne kutije
2. Oštećene koverta sa setovima glasačkih listića

Providna zaštitna vreća (manja)

1. Obrazac brojnog stanja (original u koricama)
2. Zapisnik o radu biračkog odbora (original ukoricama)
3. Izvod iz Centralnog biračkog spiska

Koverta za Predsjednika biračkog odbora:

1. Obrazac brojnog stanja (crvena kopija)

Koverta za Predsjednika izborne komisije:

1. Obrazac brojnog stanja (zelena kopija)
2. Zapisnik o radu biračkog odbora (zelena kopija)

NAPOMENA:
na svaku vreću potrebno je
upisati broj biračkog mjesta !

Šema pakovanja/pakiranja izbornog materijala na biračkom mjestu ovlaštenom za izdavanje nepotvrđenih glasačkih listića u FBiH

Zelena zaštitna vreća

1. Prebrojane koverta sa nepotvrđenim glasačkim listićima
2. Obrazac brojnog stanja (plava kopija)

Providna zaštitna vreća (veća)

1. Neiskorištene koverta sa setovima glasačkih listića upakovane u originalne kutije
2. Oštećene koverta sa setovima glasačkih listića

Providna zaštitna vreća (manja)

1. Obrazac brojnog stanja (original u koricama)
2. Zapisnik o radu biračkog odbora (original u koricama)
3. Dopunski izvod iz Centralnog biračkog spiska (spisak potencijalnih birača koji imaju pravo glasati nepotvrđenim glasačkim listićima)

Koverta za Predsjednika biračkog odbora:

1. Obrazac brojnog stanja (crvena kopija)

Koverta za Predsjednika izborne komisije:

1. Obrazac brojnog stanja (zelena kopija)
2. Zapisnik o radu biračkog odbora (zelena kopija)

NAPOMENA:
Na svaku vreću potrebno je
upisati broj biračkog mjesta !

Šema pakovanja/pakiranja izbornog materijala Mobilni tim u FBiH

Narandžasta zaštitna vreća

1. Prebrojane koverta sa setovima glasačkih listića uvezane po izbornim jedinicama
2. Obrazac brojnog stanja (plava kopija)

Providna zaštitna vreća (veća)

1. Neiskorištene koverta sa setovima glasačkih listića upakovane u originalne kutije
2. Oštećene koverta sa setovima glasačkih listića

Providna zaštitna vreća (manja)

1. Obrazac brojnog stanja (original u koricama)
2. Zapisnik o radu biračkog odbora (original ukoricama)
3. Dodatni izvod iz Centralnog biračkog spiska za birače sa posebnim potrebama

Koverta za Predsjednika biračkog odbora:

1. Obrazac brojnog stanja (crvena kopija)

Koverta za Predsjednika izborne komisije:

1. Obrazac brojnog stanja (zelena kopija)
2. Zapisnik o radu biračkog odbora (zelena kopija)

NAPOMENA:
Na svaku vreću potrebno je upisati
broj biračkog mjesta !

Шема паковања изборног материјала на редовном бирачком мјесту у РС

Предсједништво БиХ – НИВО 703

Сива заштитна врећа

1. Пребројани важећи гласачки листићи
2. Провидна пластична врећа са:
Коверта – неважећи гласачки листићи /
Образац за збирне резултате ЗР већински глас
(плава копија)

Провидна заштитна врећа (већа)

1. Неискориштени гласачки листићи
(упаковани у оригиналне кутије)
2. Коверта – оштећени гласачки листићи

Парламентарна скупштина БиХ – НИВО 521 - 523

Плава заштитна врећа

1. Пребројани важећи гласачки листићи
2. Провидна пластична врећа са:
Коверта – неважећи гласачки листићи /
Образац за збирне резултате ЗР отворена листа
(плава копија)

Провидна заштитна врећа (већа)

1. Неискориштени гласачки листићи
(упаковани у оригиналне кутије)
2. Коверта – оштећени гласачки листићи

Предсједник и подпредсјеници РС – НИВО 600

Жута заштитна врећа

1. Пребројани важећи гласачки листићи
2. Провидна пластична врећа са:
Коверта – неважећи гласачки листићи /
Образац за збирне резултате ЗР већински глас
(плава копија)

Провидна заштитна врећа (већа)

1. Неискориштени гласачки листићи (упаковани у
оригиналне кутије)
2. Коверта – оштећени гласачки листићи

Народна скупштина РС – НИВО 301-309

Смеђа заштитна врећа

1. Пребројани важећи гласачки листићи
2. Провидна пластична врећа са:
Коверта – Неважећи гласачки листићи /
Образац за збирне резултате ЗР отворена листа
(плава копија)

Провидна заштитна врећа (већа)

1. Неискориштени гласачки листићи (упаковани у
оригиналне кутије)
2. Коверта – оштећени гласачки листићи

Провидна заштитна врећа (мања)

1. Књиге помоћних образаца
2. Извод из Централног бирачког списка
3. Записник о раду бирачког одбора
(оригинал у корицама)

Коверта за Предсједника бирачког одбора:

1. Образац бројног стања (црвена копија)
2. Образац за збирне резултате ЗР отворена листа за
нивое 300, 500 (црвена копија)
3. Образац за збирне резултате ЗР већински глас за
нивое 600, 703 (црвена копија)

Коверта за Предсједника изборне комисије:

1. Образац бројног стања (зелена копија)
2. Образац за збирне резултате ЗР отворена листа
за нивое 300, 500 (зелена копија)
3. Образац за збирне резултате ЗР већински глас за
нивое 600, 703 (зелена копија)
4. Записник о раду бирачког одбора (зелена копија)

Коверта А3 за Централну изборну комисију БиХ:

1. Образац бројног стања (оригинал)
2. Образац за збирне резултате ЗР отворена листа
за нивое 300 500 (оригинал)
3. Образац за збирне резултате ЗР већински глас
за нивое 600, 703 (оригинал)

НАПОМЕНА:

**На сваку врећу потребно је
уписати број бирачког мјеста !**

Шема паковања изборног материјала на бирачком мјесту за гласање у одсуству РС

Црвена заштитна врећа

1. Пребројане коверте са сетовима гласачких листића увезане по изборним јединицама
2. Образац бројног стања (плава копија)

Провидна заштитна врећа (већа)

1. Неискориштене коверте са сетовима гласачких листића, упаковане у оригиналне кутије
2. Оштећене коверте са сетовима гласачких листића

Провидна заштитна врећа (мања)

1. Образац бројног стања (оригинал у корицама)
2. Записник о раду бирачког одбора (оригинал у корицама)
3. Извод из Централног бирачког списка

Коверта за Председника бирачког одбора:

1. Образац бројног стања (црвена копија)

Коверта за Председника изборне комисије:

1. Образац бројног стања (зелена копија)
2. Записник о раду бирачког одбора (зелена копија)

НАПОМЕНА:

На сваку врећу потребно је уписати број бирачког мјеста !

Шема паковања изборног материјала на бирачком мјесту овлашћеном за издавање непотврђених гласачких листића у РС

Зелена заштитна врећа

1. Пребројане коверте са непотврђеним гласачким листићима
2. Образац бројног стања (плава копија)

Провидна заштитна врећа (већа)

1. Неискориштене коверте са сетовима гласачких листића, упаковане у оригиналне кутије
2. Оштећене коверте са сетовима гласачких листића

Провидна заштитна врећа (мања)

1. Образац бројног стања (оригинал у корицама)
2. Записник о раду бирачког одбора (оригинал у корицама)
3. Допунски извод из Централног бирачког списка (списак потенцијалних бирача који имају право гласати непотврђеним гласачким листићима)

Коверта за Председника бирачког одбора:

1. Образац бројног стања (црвена копија)

Коверта за Председника изборне комисије:

1. Образац бројног стања (зелена копија)
2. Записник о раду бирачког одбора (зелена копија)

НАПОМЕНА:

На сваку врећу потребно је уписати број бирачког мјеста !

Шема паковања изборног материјала Мобилни тим у РС

Наранџаста заштитна врећа

1. Пребројане коверте са сетовима гласачких листића увезане по изборним јединицама
2. Образац бројног стања (плава копија)

Провидна заштитна врећа (већа)

1. Неискориштене коверте са сетовима гласачких листића, упаковане у оригиналне кутије
2. Оштећене коверте са сетовима гласачких листића

Провидна заштитна врећа (мања)

1. Образац бројног стања (оригинал у корицама)
2. Записник о раду бирачког одбора (оригинал у корицама)
3. Додатни извод из Централног бирачког списка за бираче са посебним потребама

Коверта за Председника бирачког одбора:

1. Образац бројног стања (црвена копија)

Коверта за Председника изборне комисије:

1. Образац бројног стања (зелена копија)
2. Записник о раду бирачког одбора (зелена копија)

НАПОМЕНА:

На сваку врећу потребно је уписати број бирачког мјеста !

Šema pakovanja izbornog materijala na redovnom biračkom mjestu u Brčko Distriktu BiH za birače sa entitetskim državljanstvom F BiH

Predsjedništvo BiH – NIVO 701/702

Siva zaštitna vreća

1. Prebrojani važeći glasački listići
2. Providna plastična vreća sa:
Koverta - nevažeći glasački listići /Obrazac za zbirne rezultate ZR većinski glas (plava kopija)

Providna zaštitna vreća (veća)

1. Neiskorišteni glasački listići (upakovani u originalne kutije)
2. Koverta oštećeni glasački listići

Parlamentarna skupština BiH – NIVO 515

Plava zaštitna vreća

1. Prebrojani važeći glasački listići
2. Providna plastična vreća sa:
Koverta - nevažeći glasački listići /Obrazac za zbirne rezultate ZR otvorena lista (plava kopija)

Providna zaštitna vreća (veća)

1. Neiskorišteni glasački listići (upakovani u originalne kutije)
2. Koverta oštećeni glasački listići

Zastupnički dom Parlamenta F BiH – NIVO 402

Ljubičasta zaštitna vreća

1. Prebrojani važeći glasački listići
2. Providna plastična vreća sa:
Koverta - nevažeći glasački listići /Obrazac za zbirne rezultate ZR otvorena lista (plava kopija)

Providna zaštitna vreća (veća)

1. Neiskorišteni glasački listići (upakovani u originalne kutije)
2. Koverta oštećeni glasački listići

Шема паковања изборног материјала на редовном бирачком мјесту у Брчко Дистрикту БиХ за бираче са ентитетским држављанством РС

Предсједништво БиХ – НИВО 703

Сива заштитна врећа

1. Пребројани важећи гласачки листићи
2. Провидна пластична врећа са:
Коверта – неважећи гласачки листићи /Образац за збирне резултате ЗР већински глас (плава копија)

Провидна заштитна врећа (већа)

1. Неискориштени гласачки листићи (упаковани у оригиналне кутије)
2. Коверта – оштећени гласачки листићи

Парламентарна скупштина БиХ – НИВО 522

Плава заштитна врећа

1. Пребројани важећи гласачки листићи
2. Провидна пластична врећа са:
Коверта – неважећи гласачки листићи / Образац за збирне резултате ЗР отворена листа (плава копија)

Провидна заштитна врећа (већа)

1. Неискориштени гласачки листићи (упаковани у оригиналне кутије)
2. Коверта – оштећени гласачки листићи

Предсједник и подпредсјеници РС – НИВО 600

Жута заштитна врећа

1. Пребројани важећи гласачки листићи
2. Провидна пластична врећа са:
Коверта – неважећи гласачки листићи / Образац за збирне резултате ЗР већински глас (плава копија)

Провидна заштитна врећа (већа)

1. Неискориштени гласачки листићи (упаковани у оригиналне кутије)
2. Коверта – оштећени гласачки листићи

Народна скупштина Републике Српске – НИВО 306

Смеђа заштитна врећа

1. Пребројани важећи гласачки листићи
2. Провидна пластична врећа са:
Коверта – неважећи гласачки листићи / Образац за збирне резултате ЗР отворена листа (плава копија)

Провидна заштитна врећа (већа)

1. Неискориштени гласачки листићи (упаковани у оригиналне кутије)
2. Коверта – оштећени гласачки листићи

